

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun pošte: hranilnica, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Mi pa ostanemo, kakor smo bili!

Strašno razburjenje je nastalo po novem letu v klerikalnem taboru. Zakaj pa? «Domoljuba» mnogi stran mečejo, «Domovina» pa je nanovo naročilo 5000 slovenskih kmetov, obrtnikov, delavcev in njihovih žena ter mladine. Zakaj so jo naročili? Ker jim ugaja in ker piše pošteno.

Tako bo «Domovina» tudi ostala. Skrbeti hoče za izobrazbo in pošteno zabavo, ona preganja vse, kar je grdega in lažnivega, pohvali pa, kar je dobrega za ljudstvo. «Domovina» ne napada vere, ampak jo spoštuje. Vidi pa zaničevalca vere v onem, ki jo vlačí v politiko. Duhovnika, ki se spušča v strankarsko politiko, ki obrekuje s prižnice ter zaradi volitev in «Domoljuba» grozi s peklom, takega duhovnika «Domovina» včasih na rahlo poštriglja, opomni ga, naj bo pameten in pošten. Vsaj je najgrši lažnik, kdor katoliško vero meša z umazaním «Domoljubom» in z volitvami. Če pa duhovnik miruje in v redu vrši le dušno pastirstvo, ga bomo vsi radi imeli in nihče se ga ne bo dotaknil.

Danes brani vero «Domovina» pred tistimi, ki z njo kupčujejo in jo zlorablajo za svoje posvetne namene, za volilne kroglice, za konsume, za nepotrebna klerikalna društva. Mi ne bomo mirovali, dokler se vera ne očisti strankarskega blata, dokler se cerkev ne vrne čisto verskim namenom in dokler se duhovščina ne povrne zopet k Bogu in dušnemu pastirstvu.

V vseh farah, kjer duhovniki ne delajo politike, ampak pošteno vrše svoj visoki poklic, je mir. Cerkev so polne, klerikalci in vsi drugi hodijo vanje. V cerkvi so samo verniki. In ni se jim bati, da jih s prižnice napade strupena beseda. Ni se jim bati, da bo pri izpovedi duhovnik skušal politizirati. Zato pa radi gredo v cerkev.

Kjer je pa duhovnik zdradžbar, tam ni cerkev dom miru in božje besede, tam gre iz farovža prepir. Sovraštvo se sprehaja po vasi in vera — peša. Mnogi pravijo, da so ti duhovniki v službi hudobnega duha, poslani, da uničujejo vero.

Mi ljudstvo svarimo, naj ne zamenjuje duhovnika z vero. Duhovnik je človek kakor vsak drugi, zato je lahko pokvarjen, zapeljan, takorekoč obseden, a vera je kljub slabemu duhovniku ista, kakor je bila prej.

Tako bo «Domovina» vedno pisala. Grde napade bo vračala z mirno besedo. Vedno

bo opominjala ljudstvo k poštenemu življenju.

To velja tudi potem, ko so zopet enkrat grdi klerikalci zapeljali ljubljanskega škofa, skoro 80letnega starčka, g. Jegliča, da je v «Domoljubu» napisal članek proti «Domovini». Škof prizna, da «Domovina» ne tají verskih resnic, a se boji, da bi mogla njena pisava škodovati veri in pravici. Dokazov za to nima. Kar je škof napisal, je tako zmedeno, da se mi stari gospod zelo smili. Kaj siromaka zlorablja, kaj ga hujskajo na stara leta?

Resnica ne more škodovati. Ljudstvo, ko jo izve, samo sodi, kdo ima prav. Mi neradi napademo kakšnega duhovnika. Med sto članki, ki jih dobimo z zasluženimi osebnimi napadi radi grdega obnašanja, jih gotovo 90 prizanesljivo zamolčimo. Obnašajte se prav in pustite bližnjega v miru, pa bomo vsi zadovoljni.

Škof g. Jeglič mi je tudi odgovoril, da je klerikalni poslanec Šiftar res protestant

in da je on protestantovski poslanec. Sploh pravi g. škof, da je luteran lahko član Slovenske ljudske stranke. To si je treba zapomniti. Prosim vse prijatelje, naj to ljudstvu povedo, ker smo do sedaj vedno slišali govoriti le o katoličanstvu. Katoliška zastava pojde torej pod mizo. Kakor bo pač kazalo, kajne, g. Jeglič?

Kakor rečeno: vse to klerikalno sumničenje, menjavanje zastave, zloraba cerkve, vse to nas ne bo omajalo. Mi bomo brez strahu naprej služili resnici in pravici, pospeševali ljudsko korist povsod ter nudili ljudstvu pouk in zabavo. Vero bomo varovali pred njenimi pijavkami in izporiščevalci.

Klerikalstvo je vir vsega sovraštva v Sloveniji, ovira, da si ne moremo gospodarsko pomagati. Klerikalstvo je nesreča Slovencev. Le zdržimo, bratje in sestre, zdržimo v naših poštenih mislih in zahtevah: nikomur krivice, vsakomur pravico! Žrtvuimo za našo zmago, da prideta čimprej mir in sprava v Slovenijo in da bo povsod zavladalo pošteno življenje.

Narodni poslanec dr. Gregor Žerjav.

Politični pregled

V Beogradu je politično zanimanje osredotočeno na proračunsko razpravo v Narodni skupščini, kjer se dnevno vrši seja dopoldne in popoldne. S proračunom se muči, ker mora s 1. aprilom stopiti v veljavo. Narodna skupščina se zatorej žuri z razpravo in priznati se mora, da delo gre na videz dobro od rok. Tekom zadnjih dni so bili v podrobnostih sprejeti proračuni verskega, notranjega, zdravstvenega in vojnega ministristva.

Razprava poteka včasih prav živahno, prerakanja so mestoma vrlo živahna in parkrat je prišlo že do prav burnih in napejnih prizorov. Opozicija energično kritizira vse pomanjkljivosti in ostro nastopa proti uničevalni politiki današnje vlade. Osobito samostojni demokratje, ki so sami izborni in preizkušeni govorniki, iznašajo na dan

vse krivice in politične grehe.

ki jih zagrešuje sedanja radikalsko-radičevska vlada. Toda, kaj pomaga, ko radičevci slepo podpirajo radikale in glasujejo za vse postavke, pa naj te še tako krvavo gredo na škodo kmeta!

Po zaslugi radičevcev

se proračun še vedno veča in bo daleko presegel 13 milijard dinarjev. Naravno, da smo v vseh teh poviških najbolj prizadeti mi Slovenci, ki smo že sedaj navzlic svojí revščini najhujše obremenjeni z davkami. Da pa se naša usoda nikakor ne obrne na bolje, nič čudnega, ako se vé, da nas na vladni stra-

zastopajo radičevci z g. Pucljem, na drugi pa klerikalni poslanci s svojimi žalostnimi in poniževalnimi nastopi zmanjšujejo naš ugled ter s svojimi starokopitnimi izpadi le slabšajo naše stanje.

Splošno se v beograjskih političnih krogih zopet množijo

govorice o razprtjih v vladi.

Množijo se domnevanja, da Pašić venomer stremi za tem, da pahne radičevce iz vlade in da nato poskusi od kralja dobiti mandat za izvedbo novih volitev. Pred koncem marca seveda na izpremembe ni računati, ker dotlej potrebujejo radikali radičevce pri zaključnem glasovanju za proračun. Ali, ko bo proračun pod streho, bodo radikali rešeni vseh velikih brig in bodo vsekakor skušali odriniti radičevce. V zahvalo za vse slepe usluge, kajpak! Toda, to je že stara radikalska navada in zato je po sprejetju proračuna pričakovati važnih izprememb tembolj, ker je že zdaj napovedano, da bo šla Narodna skupščina s 1. aprilom na daljše počitnice... To se pravi, da bo Pašić poslal vse poslance domov, nato pa sam obračunal z Radčcem in razpredel svoje nove zasnove.

Finančni minister dr. Stojadinović se je v terek popoldne vrnil iz Amerike v Beograd. Njegov prihod je bil pričakovan z velikim zanimanjem, ker je javnost pač interesirana na tem,

kako je dr. Stojadinoviću uspela cela pot. On sam je podal ob prihodu zadovoljive izjave o ureditvi naših vojnih dolgov v Amo-

riki, Angliji in Franciji. Vendar pa se je v sredo z začudenjem opazalo, da se dr. Stojadinović ne prikaže v Narodni skupščini. Mar ga je strah pred očitki ali izpraševanjem vesti? Verjetno je zelo. Toda dr. Stojadinović se vseeno ne bo mogel izogniti pojasnilu o svoji celokupni finančni politiki, ker vsa javnost soglasno zahteva, da naj minister Stojadinović izpregovori, kakor je to dolžan.

Zunanji minister dr. Ninčič pa se še vedno nahaja v inozemstvu, in sicer v Ženevi, kjer se je 8. t. m. pričelo izredno zasedanje Zveze narodov. Pred tem pa se je dr. Ninčič mudil v Parizu, kjer je imel

razgovor s francoskim ministrskim predsednikom Briandom.

In sicer v isti zadevi kakor prej z Mussolinijem v Rimu: o sklenitvi obrambne zveze Jugoslavije, Italije in Francije zoper Nemčijo. O tem smo že dvakrat pisali in izrazili svoje mnenje. Danes lahko samo beležimo, da so priprave za sklenitev zveze gotove, a kaj vse bo vsebovala in določala ta zavezniška pogodba, o tem si bo naša javnost menda še dolgo morala ubijati glavo. Sodi pa je, da bo prva posledica teh dogovorov: ustvaritev zveze balkanskih držav, ker je med Jugoslavijo in Grčijo nenadno zopet prišlo do obnovitve prijateljstva.

Glede izrednega zasedanja Zveze narodov v Ženevi

zaenkrat še ni sporočati podrobnosti, ker diplomati, zbrani iz vseh delov sveta, še niso prešli preko uvodnih ceremonij. Pa saj že vemo, kako gre vse to! Glavna naloga izrednega zasedanja je tokrat, da Zveza narodov sprejme Nemčijo v svojo sredo. Vršili se bodo torej te dni vsakojaki mogočni govori, končni konec vsega besedičenja pa bo ta, da bo Nemčija sprejeta v Zvezo narodov in s tem priznana za velesilo. Kot taka pa bo bržčas kaj kmalu začela nagajati svoji stari nasprotnici Franciji, ki ima venomer notranje težave. Zgodilo se je prejšnji petek, da je francoska vlada padla, toda po pardnevni krizi je uspelo Briandu, da jo je zopet sestavil ter zamenjal troje ministrov. Videti je iz vsega, da se dogodki v evropski politiki pričenejajo živahno vrstiti. Najavljajo marsikatero novost in izpremembo v doglednih mesecih.

DOPISI

DOLENJI LOGATEC. Pretekli teden je imel naš Sokol dve prireditvi, in sicer v soboto predavanje o alkoholizmu in v nedeljo igro «Rodoljub iz Amerike». Zelimo, da nam Sokol priredi še mnogo sličnih predavanj. Veseloigra je tudi dobro uspela, dasi nekatere vloge niso bile zadosti naštudirane. — Dne 9. t. m. je preminul naš zvesti somišljenik g. Franc Novak, železničar v pokoju, v starosti 64 let. Bodi mu zemljica lahka! — V nedeljo 14. t. m. ob 3. uri ima tukajšnja krajevna organizacija SDS v gostilni Kunc svoj redni letni občni zbor. Za člane je udeležba obvezna. Vabljeni so tudi somišljeniki, ki še niso včlanjeni. Najbrže bodo na občnem zboru sprejete razne resolucije. Poročal bo g. dr. Rape, glavni tajnik centrale.

GORNJI LOGATEC. Nedeljsko gostovanje Narodne čitalnice iz Hotedršice v našem Sokolskem domu pomenja kulturni dogodek prve vrste. L. Andrejeva drama «Dnevi našega življenja» je bila podana s toliko toplino in tako čustveno, da je bilo občinstvo kar očarano. Študenta Gluhovec in Onufrij ne bi delala sramote nobenemu mestnemu odru. Krasen sopek, ki ga je koncem igre sprejel Onufrij, je bil namenjen vsej hotenjski igralski družbi. Zelimo iz vsega srea, da bi vez, ki je tako lepo spletena med našim Sokolom in hotenjsko čitalnico, postajala čim jačja in odpornejša, kajti dela imamo ogromnega pred sabo. — V nedeljo 14. t. m. predava v Sokolskem domu g. J. Zupančič o borbi svobodne misli za odrešenje človeštva. Začetek ob treh popoldne. G. Zupančič je znan kot eden najbolj priljubljenih predavateljev, s katerimi razpolaga Zveza kulturnih društev. Zato je pričakovati obilne udeležbe.

SKOFJA LOKA. Dne 17. t. m. se bo vršil običajni pomladni sejem, eden največjih na Gorenjskem. Ta sejem je važen za sadjerejce, ker ta dan pripeljejo naši okoličani veliko mladih sadik, kakor jablane, hruške, marelice in drugo. Važen je sejem tudi za semenjski krompir in pa hribovski oves. Živinorejci se pa opozarjate, da priženete svojo živino na prodaj, kajti kupcev bo dovolj.

GORJE PRI BLEDU. Prošlo nedeljo je imel naš gospod župnik v cerkvi zanimiv govor. Pove-

dal je, da se je v naši občini v minulem letu popilo za deset milijonov dinarjev alkoholnih pijač in pokadilo za tri milijone dinarjev tobaka. Kaj ne, res ogromne številke, posebno v sedanjem času, ko je denarno pomanjkanje tako občutno! Koliko bi se le s četrtinko tega denarja lahko storilo za občni blogor. Kdo pa skrbi pri nas najbolj za pijačo? Baš naši možje SLS so ustanovili v Kmetijskem društvu gostilno. Pa kakšna razlika je med pivci v Kmetijskem društvu in v drugih gostilnah! Ako se ga «nažehta» v Zadrugi, si lahko prepričan, da si se izobraževal, ako pa si se napil v drugi gostilni, te pa po slabi tovarišiji glava boli. Druge gostilne peljejo v pogubo. Pa to še ni vse! Kaj mislite, kdo je zaprosil v Gorjah za gostilniško koncesijo? Gorenjski Orel ali Izobraževalno društvo je zaprosilo pri oblastvu za podeljenje gostilniške koncesije v novem Orlovskem domu. Tako se bodo gorenjski mladiči zadosti zgodaj privadili na pijačo in druge gostilniške dobrote. Potem bo že šlo od Orlovskega doma pa do Kmetijskega društva, da se le kak dinar ne izgubi v kako drugo gostilno, ki zraven strupene in drage pijače toči tudi «strup» neklerikalnega časopisja ter s tem «kvari» moralo v Gorjah.

SV. KRIZ POD POLICO. Naj se oglasimo tudi mi od Sv. Križa, kota zapuščenih izpregledovalcev teme. Sicer smo pozni spregledovalci na poti političnih smeri, a se nam mora oprostiti, ker so pri nas dolge zime. Prebujeni pa smo bili iz klerikalnega spanja v veliko žalost klerikalcev. Upamo, da izletniki in občudovalci planin tudi letos ne bodo izgrešili najkрасnejših planin kranjske dežele. Zato pričakujemo, da se bomo videli v naši restavraciji nad Planino in se pogovorili še o marsikaterih stvareh. Demokratске pozdrave sprejmite od nas.

ŽUZEMBERK. Iz Žuzemberka je prinesel «Slovenec» poročilo o zaključku pravde na tožbo notarja g. Carlja proti g. Francetu Fabjanu, a je glavno stvar zamolčal. Res je notar g. Anton Carli vložil proti g. Francetu Fabjanu, ki je prištaš SLS, tožbo zaradi razžaljenja časti, ker mu je bilo sporočeno, da se je glede njega g. Franc Fabjan izrazil, da notar laže in ljudi zapeljuje. Res je tudi obdolženec Fabjan nastopil dokaz resnice v tej smeri, da se je potem razvil pravi politični proces, ker so pač klerikalci smatrali notarja Carlja za delovno nejevernega in načelnega nasprotnika in mu kolikor mogoče nametali

Ivan Albrecht:

Zlato srce

Povest.

(Dalje.)

«Beži no,» se je zavzel Jernač, «Ali res? Saj govorilo se je že mnogo o ti Gozdnikovi, pa nismo mogli verjeti!»

«Tak se je govorilo?» se je delal nevednega potepuh. «Ako bi bil jaz kaj takega vedel, ne bi bil hodil tja!»

In kovač Jernač je jel naštevati vse tiste klevete, ki jih je bil polagoma raztrosil o Mojci isti Foltan, ki je zdaj tako nedolžno poslušal dobričino pri nakovalu.

«Ako ne bi bil zraven,» je zaključil zadnje potepuh, «še sam ne bi verjel.»

Ko je tako vsaj za prvi hip dal duška svoji jezi, je odšel Foltan v Lolin brlog.

«Kovač bo že spravil besede med ljudi, saj jih dosti prihaja k njemu,» se je režal in sedel na peč, da bi premislil, kaj je treba ukreniti sedaj. Nikakor se ni mogel sprijazniti z mislijo, da bi moral dati slovo upu na bajto, ki jo je že takorekoč imel. In z bajto ženo. — Šment, Truda, dasi s svojo napako, je bila za človeka, kakršen je bil Foltan, še vedno izvrstna žena!...

V svojem pričakovanju o razširjenju njegovih novic se ni Foltan prav nič zmotil. Kovač je komaj čakal, da je Foltan odšel, pa je

skočil k svoji «stari» in ji povedal, kaj je novega. Kovačica je kar strmela in je že med moževim pripovedovanjem izbirala ruto in svež predpasnik, da bi potem lahko tem hitreje odšla na vas in postregla z najnovejšo in najzanimivejšo novico. Tudi kovač Jernač je vsem svojim obiskovalcem zvesto in nazorno povedal, malo pridodal in pobarval po svoje, da je na večer že govorilo vse Pobrežje, kako je Gozdnikova klečala pred tistim bledim Nemcem in ga za pet ran božjih prosila, naj se je usmili in jo vzame za ženo.

Tako je potepuhovo seme kalilo tisti dan, ko je Janez oddal na pošto pismo, v katerem je Foltan sam moral priznati, da je lagal. Medtem pa, ko je romalo to pismo proti Lendauerjevim, je hitelo s Kranjskega tisto, v katerem Francelj sporoča, da odhaja v Ameriko. Ko je Mojca dobila list in spoznala Franceljnovo pisavo, je vsa zadržetela od veselja in od strahu.

«Morda je spoznal in izvedel, da sem nedolžna,» je premišljevala.

Hlastno je odtrgala ovitek in prebrala.

«V Ameriko beži, v Ameriko, a jaz tu mrem za njim,» je zajokala v neizmerni bolečini in se sesedla. Tako jo je potrlo osveženo gorje, da je bila bolj podobna mrliču nego živemu človeku. Ko pa si je malo opomogla, je skrila pismo v nedra in kakor omotena odšla iz hiše. Opazila sta jo dva človeka: Janez, ki je sedaj pazil na sestro ko na zenico svojega očesa, pa Foltan, ki se je bil odpravil iz Lo-

linega brloga na ogled, da bi spoznal, kako kali njegova setev.

Mojca je bila zavita v debelo zimsko ruto in se ni ozrla ne na desno ne na levo. Šla je naravnost proti olšju, ki raste v nižini ob Dravi. Ko je Foltan spoznal smer, je hušknil po bližnici, da jo je prehitel, medtem ko je Francelj počasi sledil sestri v taki razdalji, da ga ne bi mogla spoznati, ako bi se površno ozrla nazaj. Mislil je, da gre h kakšni znanki in da se hoče kaj pomeniti z njo. Poleg tega je pa le še klujuval v njem nekak strah, ki mu ni pustil ostaviti sestre same. Foltan je izginil tako urno in tako spretno, da ga Janez ni niti opazil. Bilo je to pod noč, ko pozimi žde ljudje po hišah in nihče ne sili izpod strehe. Zato je bilo zunaj vse prazno in kakor mrtvo.

Čim bolj se je Mojca bližala olšju, tem hitreje je stopala. Sama ni vedela, kam gre in kaj hoče, le to je čutila, da ne more obstati doma. V grlu jo je davilo in srce ji je bilo v prsih, kakor da so mu naenkrat pretesne stene njegovega bivališča.

«Moj Bog,» je v mislih ihtela Mojca, «kako naj prenesem to gorje, ko vendar nikomur nisem storila nič žalega.»

Razpletala je svoje misli, rešilna ni bila nobena. Medtem je obstala pri Dravi. Niti zavedala se ni, da je že tako daleč, pa se je hotela obrniti in vrniti proti domu, ko jo nenadoma zagrabi Foltan:

polen. «Slovenec» piše o sijajni zmagi na celi črti, a popolnoma zamolči, da se je obširni dokaz resnice, ki so ga klerikalci proti notarju Carliju vodili, popolnoma ponesrečili, ter je izšel notar Carli iz procesa čist in neprizadet. Fabjan je bil oproščen, ker ni bilo zadostnega dokaza, da bi bil izrekel tiste žaljivke, ki so bile notarju Carliju sporočene.

STOPIČE PRI NOVEM MESTU. Čebelarsko društvo v Novem mestu nam je poslalo predavatelja. Prav z zanimanjem smo poslušali in mnogo smo slišali o čebeli, česar poprej nismo vedeli. Čebeloreja je res zelo koristna panoga kmetijstva, le vse premalo upoštevana. Zal tukajšnji čebelarji še nimamo Znidaršičevih panjev. Iskreno hvaležni smo našemu g. nadučitelju, ki je tudi čebelar, da nam je oskrbel predavanje. Zahvaljujemo se njemu in predavatelju. — Gospod urednik, povejte, ali je res tako velik greh, če čitam «Domovino»? Velikonočno spoved bo treba opraviti in bojim se, da ne bi dobil «ta suhe», ker berem «Domovino». Rad jo čitam in vidim, da ni brezverska, kakor laže «Domoljub». Čitanje dobrih časopisov pač ni greh, greh je le zavist in sovraštvo, obrekovanje in laž. «Domoljub» obrekuje in laže. (Opomba: Če Vam bo kdo pri spovedi zaradi «Domovine» delal sitnosti, sporočite nam!)

TOPLICE. Dne 7. t. m. je priredila Čebelarska podružnica v drugič predavanje v Toplicah pri Straži. Udeležba povoljna. Istega dne je bilo predavanje tudi v Valtji vasi v Zadružnem domu. Udeležencev mnogo in so z zanimanjem sledili predavatelju. Na obeh krajih je predaval g. Lilija iz Novega mesta.

MIRNA PEČ. Tudi mi se budimo. Doslej smo bili naročeni le na «Domoljuba» in «Kmetiki list», toda sedaj oba ta lista opuščamo in se naročamo na «Domovino», ki je brez dvoma najboljši slovenski tednik. Mnogo jih moramo zaradi tega čuti od klerikalcev in raz prižnice, toda mi ljubimo resnico, ki jo piše «Domovina», in ne maramo več klerikalnih hujskačev. Drugače pri nas ni mnogo posebnih dogodkov. V neki tukajšnji vasi se že pol leta tožarita za ped zemlje dva soseda klerikalnega mišljenja. Lepa reč to. Sta se najbrže te bojevitosti naučila v «Domoljubu», ki prav dobro zna repenčiti se in opravljati poštene ljudi.

GLOBOČDOL PRI MIRNI PEČI. Spoštovani g. urednik, naj Vam tudi jaz pošljem glas iz

naše podhribske vasi. Dve leti sta že minili, kar sem se tudi jaz zbudil iz trdnega spanja.

Ko črno temo sem pregнал, sem koj na pošto se podal, da «Domovino» naročim in v hišo list pošten dobim.

Okrog sem dolgo se oziral, na druge liste se opiral, a prišel je do mene glas: «Le, «Domovina» je za nas!»

Ko pišem te-le Vam vrstice, veselje sije mi raz lice. Jaz prvi tu sem naprednjak, zato se čutim res junak.

Zato naj to — Vas prosim malo — se v «Domovino» bi pisalo.

Z naročniki pri nas gre bolj počasi. Imam opravka z mnogimi trdimi glavami. Pri nas je še vse preveč nejevernih Tomažev. Za trdno pa sem prepričan, da bo počasi že šlo. Jaz jim bom njihove «Domoljube» že zmetal v peč, potem naj «Domoljub» le čečka, kako je treba vreči v peč «Domovino». Rad bi vprašal gospode okrog «Domoljuba», kaj smo mi somišljeniki SDS. Ali smo brezverci, židje ali protestanti, da nas neprestano psuje? Jaz bom v naši vasi že razbil SLS, a bo tudi k nam zasijalo solnce in ogrelo srea naših Tomažev. V napredno franto bomo prišli kmalu tudi mi. Našima dvema duhovnikoma pa bodi čast, ker se ne vtikata v politiko. Tudi g. župan je pohvale vreden. Naše geslo bodi Enakost, Bratstvo in Svoboda. Živel naš napredni prvoboritelj dr. Gregor Žerjav!

RAZ GORJANCEV. Ne vem, gospod urednik, ali ste že bili na naših Gorjancih, kjer izsekavamo gozd. Tu se seka, klesti, žaga, vozi, žge, kuha oglje in zopet žaga. Dan na dan, noč na noč, da, tudi ponoči kuhamo oglje in kadar je mesečina, tudi sekamo. Pridite in pogledjte nas, in videli boste drevje, posekano križem kražem, in našo žago, ki ni majhna. In lesa boste videli, da se boste čudili. Tudi zelo radi čitamo «Domovino», ker prinaša lepe povesti in kratkočasne spise. Prav veseli smo, ko jo dobimo v roke. Čeprav smo drvarji, vozarji, žagarji, oglarji in tudi gozdni požigalci, se nas nikar ne strašite. Čudni izgledamo, zamazani, črni, smoleni in raztrgani, a smo dobri, čvrsti in zdravi. Gledamo svet, po-

sebno vidimo daleč naokrog našo lepo Dolenjsko. Medvedov in polhov se ne strašimo in ne bojte se jih tudi Vi, gospod urednik. Medvedovi, polhi so pečeni dobri, posebno kadar so tolsti. Le pridite in pogledjte nas! — Oglar.

TALČJI VRH V BELI KRAJINI. V nedeljo je uprizoril dramski odsek «Zarje» na Talčjem vrhu igro «Trije tički», ki je prav dobro uspela. Igrali so jo na lastnem odru, ki je že opremljen z vsemi potrebnimi kulisami. Igralci so rešili svoje vloge dovršeno. Obilo smeha je vzbudil piskrovez z govorom kakor tudi z vnanjostjo samo. Njegova oprema je bila res originalna. Tudi krojač ni zaostajal. In urar s svojimi instrumenti! To je imel dela, ko je spravljaj v red polomljeno uro. Pri delu so se seveda vsi trije skavsali, ali gostilničarjev prihod jih je prese-netil. Piti in jesti na upanje in namesto popraviti še bolj pokvariti res ni nič kaj prijetno za gostilničarja. Zato ni čudo, da je bil tako hud. Prebrisan piskrovez je pa kar poveznil lonec gostilničarju na glavo, pa hajd z ostalimi skozi vrata! Šele Špela je rešila svojega možička s tem, da mu je razbila lonec. Enako so bili ostali, kakor sodnik, sluga in stražnik izvrstni v igri. Gledalci so ostavili igro vsi z zadovoljnimi obrazi. Vreme je res nagajalo, kajti pred igro je začelo snežiti kakor za stavo. Kljub temu je bila dvorana polna do zadnjega kotička. Na željo oddaljenejših, ki niso mogli obiskati igre zaradi slabega vremena, se bo igra ponovila 21. t. m.

MOTNIK. Iz našega kota se redkokdaj kaj sliši. No, pa se tudi gibljemo in delamo sramoto našemu patronu polžu. Pretekli teden nas je zapustil za vedno skromni starček Regulj, ki je čakal visoko starost 82 let. Pokojnik je bil splošno priljubljen pri občinstvu in znan kot marljiv mož, kajti delal je nepretrgoma 36 let težavno delo v premogokopu v Zagorju ob Savi ter si prihranil nekoliko premoženja za stare dni. Pogreba se je udeležilo mnogobrojno občinstvo. Blag mu spomin! — Naš g. Majdič še vedno rad udriha po naprednem časopisju; posebno pregla-vico mu dela «Domovina». No, pa pustimo mu veselje, saj mora vsak človek imeti nekaj, kar ga zabava. V ostalem se imamo po starem. Zdravi smo, kar tudi vsem cenjenim čitateljem želimo.

BOČNA PRI GORNJEM GRADU. Bočani se malokdaj oglasimo v tebi, draga «Domovina». Če bi pa kdo rekel, da smo zaspani, bi se močno

«Če se nisi hotela k Maksu gret, pa se pojdi v Dravo hladit,» je srdito siknil potepuh in jo pahnil v reko.

«Pomoč, na pomoč,» je kriknilo prestrašeno dekle in skušalo priplavati iz vode, toda obila zimska obleka ni dovolila gibanja ne rokam ne nogam.

«Boš sedaj vedela, kdo je Foltan,» se je zarežal potepuh in zginil, še preden je mogel blazniti po njem Janez, ki je v divjih skokih prihitel sestri na pomoč. Dokaj časa se je moral truditi, preden je spravil sestro, ki si že ni mogla nič več pomagati, iz vode. Zadel jo je na rame in je odsopihal ž njo proti domu, kar so ga nesle noge. Vso pot je bil v skrbeh, da bo prinesel mrliča domov. Šele doma, ko jo je položil na posteljo, si je od-dahnil: Mojca je živela in je plašno gledala okrog sebe, ko so na Janezov klic prihiteli starši in ostala družina.

«Foltan jo je pahnil v Dravo,» je kratko pojasnil Janez in poskrbel, da je bila Mojca čim prej rešena ledenomrzlih in razmočenih oblačil ter zavita v toplo odejo.

XVII.

Blagor mi, ki se spočije,
v črni zemlji v Rogu spl...

Ko je Lola prišla na Lendauerjev dom, je bil stari Lendauer že pokopan. Maks je bil medtem prejel pismo, ki ga je bil ono nedeljo vpričo Janeza in Mojce moral napisati Foltan.

Zraven je bilo še pojasnilo, ki sta ga pripisala Janez in Mojca. Sporočila sta v njem Maksu, da njima je obema srčno žal, ker je moral nasesti takemu potepušku sleparju. Sicer Mojca Maksa spoštuje in ceni, njegova žena pa ne bi mogla postati nikoli in tudi ni nikoli mislila na to. Naj ji torej ne zameri, če mu govori tako odkrito. Laži ni vajena in bi mu ž njo tudi gotovo nič ne koristila. Kadar pa se bo ženil, mu želi vso srečo in tako nevesto, ki mu bo prinesla blagor in zadovoljstvo v hišo. Ona tega ne bi mogla, ker si ne more misliti sreče brez ljubezni.

Oba sta še naročila pozdrave očetu ter se na koncu še enkrat oprostila.

«To je res zlato srce,» je vzdihnil Maks, ko je prebral pismo. Da ga ni potrla nenadna očetova smrt, bi bil že odgovoril, tako pa je v svoji potrnosti odlašal. Nekako prijetna mu je bila v nenadni zapuščenosti misel, da se ga tam daleč nekje spominjajo srečni ljudje, pa se je bal zavesti, da je sedaj konec celo tiste namišljene vezi, ki ga je spajala in družila ž njimi. Sklenil pa je, da se pri prvi priliki zahvali, voščil srečo s Franceljnom in obenem tudi pove, kako nenadoma se je za vekomaj ločil od njega njegov nesrečni, a vendar njemu tako ljubi oče. Preden pa se je lotil pisanja, je prišla Lola, ki ni še nič vedela, kakšen udarec je zadel Lendauerjevo družino. Jela je govoriti sladko in s tisto nepremagljivo klepetavostjo, ki se zdi žalostnemu človeku najbolj odurna. Pravila je, kako ji je Foltan

slovesno naročil, naj mu gre povedat, če hoče Mojco — brez dote.

«Saj denarja pri vas ne manjka,» je dejal Foltan, «deklet ko Mojca je pa malo, ali ne, gospod Maks?»

Lendauer jo je poslušal samo na pol. Ako bi Foltan takole vstal pred njim in mu govoril tako, bi ga lopnil, da bi mu takoj zastala beseda. Loli pa je dejal samo:

«Je že dobro, žena! Kar pojdite v božjem imenu, od koder ste prišli.»

«Kakor veste,» se je obotavljala Lola, «a meni se zdi, da vam bo še močno žal. Le pomislite, kako lepo bi lahko Mojca postregla vašemu očetu na stara leta —»

«Moj oče ne rabi nobene postrežbe —»

«Tega nikar ne recite. Jaz že vem, kaj je bolezen, kadar se človeka loti,» je sladko silila Lola.

«Tak dajte si dopovedati, da v grobu človek ne more zboleti,» se je razjezil Maks.

«Kaj so vam oče umrli?»

Maks je prikimal. Lola pa:

«Oh, Bog jim daj večni mir in pokoj in večna luč naj jim sveti, kako jih je škoda! O, Jezus in vsa nebeška tovarišija, tak umrli so!? Pa tak dober mož in tako pameten in premožen, pa še tako dobrega srca po vrhu! Še Mojca bo jokala, ko vem, da jih je imela rada. Jej, jej, jej, vse bo jokalo v našem kraju, ko jih je vse imelo rado, čeprav so bili samo enkrat pri nas! Oh, troštar sveti Duh, tako zdravi so bili, pa tako dobrega srca —»

zmotil. Čeprav smo sami splavarji in nam ne gre drugo po glavi kakor samo splav in zopet splav, pa to je samo spomladi in kadar je dosti vode. Poleti, v jeseni in pozimi pa imamo tudi druge misli. Tako smo nedavno ustanovili kar dve društvi: našo organizacijo in Prosvetno čitalnico, ki obe pridno delujeta, posebno čitalnica z gosp. Martinom Zmavcem na čelu. Naredili smo nov oder, ki stane okoli 5000 Din. Uprizorili so že dve igri, ki sta obe dobro uspeli. Slednjo so igrali v prid gasilnemu društvu. Naš uspeh je dal poguma našim nasprotnikom, da so si začeli delati kar svoj oder. Ej, to bo veselje! Še kuharica Ančka bo rekla svoj «jerm, jerm». Pa še drugi kaj.

DRAMLJE O, uboga «Domovina» in «Jutro»! Celo paragrafe so že ustvarili za vaju, pa ne v Beogradu, ampak v Ljubljani, v Katoliški tiskarni. Nam Drameljčanom se pa dobro zdi, ko naša gg. duhovnika tako pridno agitirata za naš list «Domovino». Prejšnjo nedeljo sta imela kakor običajno pridigo pred sv. mašo, pa nista pozabila malo poagitarati za napredno časopisje. Če se takoj ne odpovemo tebi, draga «Domovina», ne dobimo odveze. Še nismo slišali nobenega pametnega človeka, da je «Domovina» slab list. Nasprotno, vsakdo jo hvali in agitira zanjo. Poštenemu selu se ob petkih kar hrbet lomi, ko nosi «Domovino» k nam. Tudi «Slovenski gospodar» prihaja k nam, in sicer v tako velikem številu, da ga lahko skriješ v žep, ki služi na suknji za «čike». Ljuba «Domovina», sprejmi od nas vseh prav lepe pozdrave. Samo te prosimo, da prihajaj bolj redno v naše roke in ne kakor dozdej. Večkrat zaostaneš v kakem kotičku in šele čez več dni «prirajšaš» na pravo mesto. Bog ve, kdo je temu kriv.

RIMSKE TOPLICE. Na prošnjo ZKD priredi Državni higijenski zavod v Ljubljani v nedeljo 21. t. m. ob 15. uri v dvorani hotela «Nova pošta» v Rimskih toplicah predavanje o jetiki. Izvajanja se pojasnjujejo s filmskimi slikami. Ker bo to predavanje jako zanimivo in je za vsakogar zelo važno, se vabijo tem potom vsi, da se ga v prav obilnem številu udeležijo.

KURETNO NAD LAŠKIM. V nedeljo 21. februarja t. l. se je vršil pri g. Železniku ustanovni občni zbor Javne ljudske knjižnice, katerega se je udeležilo okrog 40 udeležencev. Po razgovoru o pomenu knjižnice se je izvolil naslednji odbor:

Lolina ploha se vstavila, dokler ji ni dal Maks nekaj drobiža in še malo dobre popotnice.

«Kaj naj pa sedaj rečem in kako naj Foltan pove Mojci?»

Maksu se ni ljubilo prav nič.

«Kar recite Mojci, da ji želim vso srečo in da naj mi nič nikar ne zameri. Povejte ji tudi, da mojega očeta ni več na svetu!»

Lola je še malo pojavkala, ko pa je hotela z darili oditi, jo je Maks le še pridržal.

«Počakajte, vam dam pismo s seboj!» je dejal.

Lola se je na tihem razveselila.

«Pa menda le ne bom hodila po praznem,» se je smejala v njej.

Maks je sedel, malo pomislil in se lotil pisanja. Takole je napisal Gozdnikovi:

Spoštovana Mojca!

Prav hvaležen sem Ti za Tvoje odkritosrčno pismo. Odpusti mi prosim vse, kar sem Ti v svoji slepi ljubezni storil hudega. Vem, da si trpela zavoljo moje neumnosti in potepuhove zlobnosti, vendar upam, da mi Tvoje zlato srce ne voščil takega vračila, kakršno je bilo posojilo. Tepen sem že itak dovolj. Takoj po moji vrnitvi iz Pobrežja mi je nenadna smrt ugrabila ljubljene očeta, ki že zočivajo v črnem grobu, ko Ti pišem te vrstice.

Ker sem spoznal Tvojo res plemenito poštenost, Ti moram tudi jaz povedati nekaj, česar doslej gotovo še ne veš. Preden je tisto nedeljo, lansko jesen, prišel Francelj v Po-

predsednik Zdove Miha, tajnik in knjižničar Železnik Ivan, blagajnik Koblič Franc; odborniki: Jazbinšek Ciril, Drnovšek Josip I., Kreže Rudolf, Koblič Franc in Laznik Josip; pregledovalca računov: Jazbinšek Konrad in Železnik Vinko; namestniki: Potekal Josip, Šterban Matija, Plajšek Franc, Pirc Martin in Gorišek Ivan. Letna članarina se je določila na 5 Din za osebo. Knjige se izdajajo vsako sredo in nedeljo v tednu pri blagajniku g. Francu Kobliču, Uspeh knjižnice je zagotovljen.

MARIJA GRADEC PRI LAŠKEM. V naši občini krožijo letaki, katere je izdala tukajšnja krajevna organizacija SDS. Vsi občani, ki znamo misliti, moramo priznati, da vsebina letaka odgovarja sedanjim razmeram. Pridružujemo se mnenju k. o. in priznavamo, da je Samostojna demokratska stranka edina naša rešiteljica iz neznosnih razmer, v katere nas je pahnila SLS. Praznih obljub o znižanju davkov, avtonomiji, o vojaški službi slovenskih fantov v Sloveniji smo do grla siti in naj ne pride več med nas nobeden kandidat SLS, katere je svojo politiko na tako žalosten način zavozila in nas vrgla v kritičen položaj. O našem občinskem gospodarstvu bomo odslej večkrat zarogovili, ker smo se trdno oprijeli naše organizacije, ki nam da vse informacije o naših pravicah in dolžnostih občinskega gospodarstva. Pristopite vsi, ki se zavedate in ki hočete izboljšati položaj sebi in svojim. Primerna vprašanja in pritožbe pošiljajte na naslov k. o. SOS občina Marija Gradec pri Rimskih toplicah.

SV. LENART NAD LAŠKIM. Kakor smo že poročali v «Domovini», se bo pri nas ustanovila Javna ljudska knjižnica, ki bo nudila tukajšnjemu prebivalstvu krasne knjige z bogatim poljudnim štivom. Vsi prijatelji in prijateljice knjig se zglasite pri g. Francu Knezu, posestniku in gostilničarju v Malih Grahovših (Sv. Lenart), ki vpisuje nove člane, in to nemudoma, da lahko skličemo čimprej ustanovni občni zbor. Lepe nove trde vezane knjige bomo prejeli v najkrajšem času od Zveze kulturnih društev.

STRMICA PRI LAŠKEM. Odkar obstoja knjižnica v Kuretne, roma neki možak od hiše do hiše s sklenjenimi rokami in v božjem imenu išče «Papeževo hči». Ona je spretna in priljubljena med prebivalci, mož ima pa smolo, da je ne najde.

brežje, Ti je po Foltanu poslal pismo, ki ga Ti nisi nikdar dobila v roke, pač pa sem ga bral jaz. V svoji zaslepljenosti sem mislil in upal, da boš moja, ako zasejem razdor med Te in med Tvojega izvoljenca. V tistem pismu Ti Francelj ponavlja svojo ljubezen in Ti sporoča, da pride k Tvojim staršem prosit za Tvojo roko. — Vedno me je skrbelo, kdaj pride to na dan, a zdaj je naneslo tako, da Ti moram celo jaz sam sporočiti, kar sem nekoč tako grdo preprečil. Pisal bi tudi Bohinjčevemu, toda veruj mi, da ne morem, ker me je preveč sram.

Zdaj, ko veš to, boš gotovo razumela marsikaj. Zagotavljam Ti, da Te ne bom nikoli več nadlegoval, dasi do zadnjega diha svojega trpkega življenja ne bom nehal misliti nate.

Bodi srečna in odpusti mi. Pozdravi lepo tudi brata Janeza in ostale domače. Kadar boš v sreči z njim, pozdravi tudi Franceljna in mu reci, da ga prosim, naj mi odpusti, ko sem ga hotel tako podlo varati.

Ker vem, da je to pismo prvo in zadnje, ki Ti ga pišem, Te še enkrat prav prisrčno pozdravljam. Bog Ti daj mnogo sreče, mnogo radosti, kot jo zasluži Tvoje zlato srce.

S takimi pozdravi se od tebe za veke poslavlja

nesrečni

Maks Lendauer.

S tem pismom se je Lola vrnila v Pobrežje, ne da bi bila vedela, kaj je pisano v njem.

(Dalje prih.)

HUDA JAMA PRI LAŠKEM. Zaradi nastale bojazni, da bo TPD ustavila hudojamski obrat, je kraj. org. SDS sklicala za nedeljo 7. t. m. protestni shod. Na shodu, ki ga je posetilo preko 200 zborovalcev, je vladalo enodušno razpoloženje. Sprejeta je bila naslednja resolucija: Zborovalci, zbrani na protestnem zboru 7. marca 1926. pri Drakslerju v Hudi jami, najodločneje protestirajo proti ustavitvi obrata TPD Huda jama. Ustavitev obrata bi pomenila za občino Sv. Krištof smrten udarec. Nastala bi brezposelnost, ker bi se odpustilo nad 550 delavcev ter bi na ta način ostalo nad 2000 ljudi brez kruha. Kmetovalci bi bili zopet izpostavljeni raznim spekulantom, ker bi ne mogli svojega lesa oddati direktno rudniku. Mali obrtniki bi izgubili zaradi tega eksistenco, ker oni živijo od delavcev. Nadalje bi obrtniki izgubili velike vsote, ki jih dolgujejo delavci in katere zaradi redukcije ne bi mogli poravnati. Pozivamo oblastva, da z vsemi zakonitimi sredstvi radikalno odstranijo ovire, ki predstavljajo pogoj za ustavitev obrata Huda jama. Nadalje apeliramo na okrajni zastop, Ribarsko društvo, vodstvo toplic Terma v Laškem in druge mejaše TPD, ki so stavili nezmislne zahteve, da iste prekličejo ter tako omilijo nevarnost, ki preti kmetovalcem, rudarjem in obrtnikom zaradi ustavitve obrata. Podpisi za udeležence protestnega zbora: Matevž Juteršek, posestnik v Rečici; Karel Golob, posestnik in rudarski namešteneč, Sevce; Valentin Kozmus, posestnik v Rečici; Ferdo Dornik, rudar v Hudi jami; Franjo Klemen, trgovec v Hudi jami. Poleg občin Sv. Krištof, Marija Gradec in Laško se je pridružilo protestu več organizacij kakor tudi okrajni zastop. Resolucije so se poslane na rudarsko oblastvo in na g. velikega župana. — Kraj. org. SDS Sv. Krištof.

GORNJA POLJSKAVA. Vsakdo, ki potuje po državni cesti skozi Gornjo Polskavo, lahko vidi na križišču državne ceste s potokom Polskavo gornjepolskavsko graščino z gospodarskimi poslopji. Prvi pogled mu svedoči, da se zgradba nahaja v stanju, ki kriči po temeljitem popravilu. Na dlani je, da se za vidnimi nedostatki skriva še mnogo drugih pomanjkljivosti. To je dalo povod, da so postavili vso graščino pod državni sekvester. Sreski poglavar za Maribor desni breg je to osebno sporočil lastnici baronici Post ter ji istočasno predstavil državnega sekvestra g. Rojsa, posestnika iz Ormoža.

ROGAŠKA SLATINA. Cenjeni g. urednik, mnogo časa je že minilo, odkar nismo ničesar poročali od nas v «Domovino». Novic ni bilo posebnih, glede drugih razmer smo pa tako medsebojno potrpežljivi radi ljubelega miru. Umrl je naš vrli občinski tajnik g. Zigelj in morali smo si poiskati drugega. Izbrali smo si izvrstnega moža nadučitelja v pokoju g. Kurbusa. Mož je vodil poleg svojega poklica 25 let tajniške posle v Slivnici in bil povsod priljubljen. Nekaterim novo priseljenim Slatenčanom pa ni po volji, da je prevzel g. Kurbus te posle. Najbolj mu nasprotuje neki mladenič, ki misli, da bo vse pisalo po njegovi viži. Občinstvo se že zgraža nad njegovo vsiljivostjo. Mladič je trobil v klerikalni rog, dokler je bila SLS na površju, sedaj pa je prešel k radikalom in je še bolj uverjen, da sme delati, kar se mu zljubi. Mi hočemo mir in zato mu svetujemo, da tudi on miruje.

ZIBIKA. Pri nas smo imeli od 20. februarja do 1. marca t. l. misijonsko pobožnost. Gospodje jezuiti iz Ljubljane so bili še dokaj dostojni in niso v cerkvi politizirali. Radi tega je bila cerkev tudi vse dneve polna. — V sredo 3. t. m. se je tukaj poročil g. I. Bah, poštar in posestnik na Bučah, z Reziko Drametovo, posestnikovo hčerko v Zibiki. Bilo srečno! — Sv. Matija led razbija, če ga pa ni, ga naredi. Res ga ni našel, zato ga je te dni naredil. Imamo mrzle, a suhe dni.

ZIBRŠČE. V ponedeljek smo pokopali gospo Marijo Merlakovo, po domače Rečanovo mater. Pokojnica, ki je bila znana daleč naokrog kot dobra gospodinja je mati naših vrlih somišljenikov Andreja (Rečana) in Antona (Rozmana)

Merlaka. Pokojnici blag spomin, preostajim naše iskreno sožalje!

PTUJSKA OKOLICA. Vest, da je dobil direktor znane večje firme, zagrizeni sovražnik slovanstva, odpoved od svoje firme, se je bliskovito razširila po vsej okolici in povzročila zadovoljstvo med ostalimi uslužbenci firme in v vseh narodnih krogih. Naravno, saj so se njega bali vsi uslužbenci. S svojim postopanjem je odgnal od tod ruske begunce, ki so bili za firmo in za okolico vir lepih dohodkov in ki so poravnali vsako škodo, povzročeno po njihovi mladini brez vsakega ugovora, večkrat celo neupravičeno. Prepozno je firma uvidela, da je bila zapeljana in si tako sama povzročila veliko škodo. Za uboge primorske begunce tudi ni imel dobre besede. Slovenska šola in narodno učiteljstvo sta mu bila trn v peti.

VRHOLJE. Nekdo se je v «Slovenskem gospodarju» oglasil na dopis v «Domovini». Kdo in kaj piše ta možak v «Slovenskem gospodarju», me prav nič ne zanima, dokler ne napade javno poštenega človeka. Da pa pride kdo s tako netesano rovtarsko maniro ter blati pošteno ime po časopisu, mi je pa le preveč. Možak se presneto moti, ako misli, da je on dotična mogočna sila, ki mi je podarila posestvo ter me preživlja. Ako sem oropan očetnjave ter sem se umaknil zemlje lačnemu sovražniku, česar njemu ni bilo treba storiti, bom menda lahko bival brez njegovega dovoljenja v svobodni državi, za katero sem že prelival kri in bil prej jugoslovanski državljani kakor on. «Domovine» nisem vsiljeval in ne vsiljujem nikomur, naročen pa sem nanjo ter sem pristaš njene smeri, kakor so bili to moji predniki, in upam, da bodo to tudi moji potomci. Ako se pa list sam širi, menda ne bom jaz temu kriv. Da se razumeano. — Julij Hmelak.

MALA NBDELJA. Naš g. župnik je otvoril pravi topovski ogenj na «Domovino», katere je pri nas lepo število. Na vse načine si prizadeva osramotiti in zatreti priljubljeni časopis. Pri velikonočnem spraševanju je žene hujskal proti «Domovini», češ, zažgite jo in si potem roke umijte. Ali bi ne bilo pametnejše, da bi razlagal samo krščanski nauk, saj imamo cerkev in njega vendarle samo zato tukaj, da izvršuje svoja dušnopastirska opravila, ne pa, da opravlja posle političnega agitatorja. Ker so mu «Domovinarji» tako na poti, za trdno pričakujemo, da nas ob beri ne bo našel. Eno zadnjih nedelj se je tudi jezil na prižnici, da so mu kmetje pripeljali premalo gnoja v vinograd. Ali spadajo take stvari v cerkev? Naj nekoliko potrpi, pa bo imel večje zasluženje na onem svetu. Saj ta svet je nečimern in če se človek malo posti, se mu bo vse v dobro štelo. Tudi mi siromašni kmetje nimamo nikogar, da bi nam takole «šenkali» kakšne posvetne dobrote. Kmetjski pregovor pravi: »Šenkanemu konju se ne gleda na zobe.

TRBONJE PRI VUZENICI. Pred nekaj meseci smo dobili novega župnika, ki je rad prav hud na prižnici. Ljudje so zaradi njegovih pridig že nejevoljni. Seveda se spravlja tudi nad «Domovino». Kaj pa je «Domovina» zakrivila, da ji ne da miru? Ali bi ne mogli tu lepo v miru živeti, saj smo vsi dobri kristjani in tudi «Domovina», ki jo prav radi čitamo, je pošten list, ki še nikdar ni pisala ničesar protiverskega. Nasprotno, vedno je zagovarjala čistost vere in bila proti temu, da se vmešava politika v vero. Prizadevanje g. župnika, da bi nas odvrnil od «Domovine», je jalovo. Naj še tako zmerja posameznike, ne pomaga ničesar. Ljudstvo kar kriči: Zivela «Domovina»!

VERZEJ. Kakor je znano, je bil razposlan list «Domovina» na ogled na več strani. Tako ga je prejel tudi nekdo iz Verzeja, ki se zaradi tega pod krinko «naprednenga fanta» strašno hujuje v «Slovenskem gospodarju». To ga je menda ranilo naravnost v srce, ker je z vso besnostjo navalil na «Domovino in se raztogotil nad njo, da bi jo najbrž kar požrl, če bi ne bila iz papirja. Bruhnil je iz sebe kar celo vrsto praznih šenč, kako da «Domovina» napada vero in tehta

vse, kar je verskega, in napisal je, kako se list «Domovina» spotiče nad misijoni in ljubljanskim škofom ter da zasmehuje duhovnike in svetnike. Ni mu še to zadostovalo, nego je bleknil iz sebe naravnost nesramne in žaljive besede napram «Domovini» in vsem njenim bralcem, katere je «Slovenski gospodar» priobčil kar na prvi strani. Kaj podobnega se v «Domovini» še ni našlo še niti v najzadnjem kotičku. Torej čujte: Zakramenti, verske vaje, svetniki in duhovniki so pljuvalnik, v katerega lahko pljujejo sveti brezverci okrog «Domovine». Svetujem temu fantu, da si nabavi potrebnih mu knjig, iz katerih se bo naučil malo več kulture in omike, kajti s takimi dopisi, kakor je bil ta v «Slovenskem gospodarju», saj s tem je osmešil sam sebe ter na tak način postavil sam sebe na prav nizko stopnjo kulture in omike. Vprašaj: «Kaj pa politika?» Hočeš, da Ti jo kdo od nas razjasni, ker je ne razumeš. Le vprašaj vaših dvajset klerikalnih poslancev, ki so že toliko storili za naše slovensko ljudstvo. Seveda samo z obljubami, a v dejanju se nikjer nič ne pozna. Kadar so volitve, obljubijo vse, kar kdo od njih zahteva. Ko so izvoljeni za poslance in dobivajo visoke plače, pozabijo na nas. Ti, ubogi kmet in delavec, pa plačuj ogromne davke. To naj bo odgovor «naprednemu fantu» iz Verzeja. List «Domovino» in nas bralce «Domovine» pa le kar pri miru pusti, sicer se boš opekel brez ognja. Zapomni si tudi pregovor, ki pravi: «Vsak pometaj pred svojim pragom!»

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

SEJMARSKE KRAVE

Pri nas ni reja plemenske živine tako razvita in razširjena, da bi prirejali krave za kupčijo, kakor to vidimo po naprednih živinorejskih deželah v Švici, na Tirolskem itd. Kdor bi pri nas kupoval plemenske krave po sejmih, ta bi naletel, kajti po naših sejmih se dobrih krav sploh ne dobi, razen v posebnih in izjemnih primerih. Kdor ima dobro plemensko in molzno kravo, ta je sploh ne proda. Pri nas gonijo na sejme le take krave, ki niso za pleme niti za užitek. Navaden vzrok, da pride krava na sejem, je ta, da se noče obrejeti, da je jalovka, ali da ima kako napako, da je stara in da je sploh slaba za užitek. Bolj redko se zgodi, da mora dobra krava zaradi pomanjkanja krme iz hleva. Navadno se odrinejo slabe krave. Starejše krave se prodajajo tudi s teletom, da gredo laže v denar. V takih primerih se zgode časih tudi sleparije s podtaknjenjem tujega teleta. Po naših sejmih se razen tega ponujajo tudi hrvaške buše, ki nimajo druge vrednosti, kakor za mesarja. Sploh lahko trdim, da so vse te različne krave, ki jih najdemo po naših sejmih, predvsem mesarsko blago, krave klobasarice, ali pa tudi nekaj več vredne, če so bolj rejene. Pravega plemenskega blaga pa ne smemo iskati po naših sejmih, ker ga nimamo na prodaj.

Plemenske krave moramo iskati po hlevih, pa tudi tam jih je težko dobiti v naših razmerah, ker jih splošno manjka. Pri nas moramo šele priti do take reje in kupčije. Pri nas se dá dobiti le mlada goved, pa še ta bolj težko, ker imamo na našem malem posestvu le toliko reje, kolikor je potrebujemo zase. Kupčijo s plemenskimi kravami nahajamo po naprednih in pašniških deželah, kjer je reja plemenske živine doma in kjer je po odotnih kmetijah tudi bolj obsežna. Pri nas so poklicani za tako rejo kraji, kjer je mlekarstvo v svezi z rejo plemenske živine bolj razvito in kjer je tudi pašna reja vpeljana.

Če hočemo imeti dobre plemenske krave, jih moramo sami in doma vzgajati. Po naših sejmih jih pa ni iskati. Sejmarske krave, ki se po naših sejmih ponujajo, imajo navadno kakšno tako hibo, da niso za rejo niti za pleme. Izvzeti so le primeri, če je bil lastnik prisiljen, prodati svojo

dobro kravo, bodisi da je bil v stiski za krmo ali pa v stiski za denar. Drugače pa so sejmarske krave v naših razmerah le za mesarja. Ogibajmo se tedaj kolikor mogoče take reje, ki ne prinaša drugega kakor novo menjavanje živali in ponavljajoče se prekupevanje živine. Izgledi in izkušnje nam to zadostno potrjujejo, in sicer v veliko škodo naše živinoreje in našega napredka.

300 JAJC NA LETO.

Baje, da se dobe danes tudi že take kokoši, da znesejo do 300 jajc na leto. Tako se glasi poročilo nekega laškega lista.

Iz tega poročila povzamemo, da se je vršila v zadnjih mesecih v kraju Bergamo na Laškem tekma nekaterih kurjih pasem glede najboljše nesnosti v zimskem času. Ta tekma se je vršila 84 dni, namreč od 7. decembra do 1. marca t. l. Tekmovale so tri skupine v treh pasmah. Vsaka skupina je štela tri kokoši in enega petelina. V prvi skupini so bile kokoši vijandotke, ki so znesle v tem času skupaj 131 jajc. Druga skupina je bila iz belih italijank, ki so znesle 129 jajc, tedaj samo za dva manj, in v tretji skupini so bile črne italijanke, ki so znesle 128 jajc. Razlika v nesnosti teh treh pasem je bila tedaj malenkostna. Najboljša jajčarica je bila vijandotka in je znesla 52 jajc. Če pa preračunamo skupno nesnost na posamezne kokoši, se pokaže, da je dala vsaka kokoš v tem času povprečno po 43 jajc, in ker je trajala tekma, oziroma poskušnja 84 dni, je dala vsaka kokoš vsak drug dan po eno jajce.

V treh zimskih mesecih so znesle kokoši povprečno po 43 jajc! To je vsekako lep uspeh, zlasti če pomislimo, da so tekmovale tudi laške kokoši, o katerih je znano, da niso za zimsko nesenje. Pomisliti pa je po drugi strani, da so bile kokoši v tem času najskrbneje krmiljene in zavarovane pred ostrim mrazom. Krma se jim je pokladala po petkrat na dan. Prireditelji te tekme so zastopali stališče, da je kokoš zelo požrešna in da prenese tudi večjo težo na krmi kakor tehta sama. Škoda, da ni bilo bližjih podatkov glede količine, ki so jo kokošim odmerili. Iz poročila je povzeti, da so dobile kokoši najrazličnejšo pičo. Poleg pšenice, koruze in kalečega ovsa so dobile pšenične otrobe, koruzno moko, ribjo moko, mesno moko, mlečni prašek, zmlete školjke, ribje olje, ogljeni prah in kot zelenjavo pa zeleni ohrovt.

Poročilo pravi, da je pri tako močnem krmiljenju mogoče doseči tudi do 300 jajc na leto. Take uspehe so dosegli baje že v Ameriki in Angliji. Vsekako je tudi tukaj možna krma najvažnejši pogoj za dobro nesnost in ni nobenega dvoma, da bi se dala nesnost pri taki reji dvigniti na 200 jajc. Ze to je izredno visoko število, ki bi pa odgovarjalo trimesečni zimski nesnosti 40 do 50 jajc, ker lahko računamo, da znese dobra jajčarica najmanj eno četrtino jajc pozimi in tri četrtine pa čez poletje. Nesnost do 300 jajc na leto je pa nenavadna izjema in utegne veljati le za kako posamezno kokoš. V splošnem je pa taka nesnost pri kaki pasmi izključena. Zato pa tudi ne bomo stikali po takih pasmah, ker jih sploh ni. Slej ko prej imamo v skrbnem odbiranju plemenskih kokoši in v dobrem krmiljenju glavni pripomoček, da dvignemo nesnost. S povprečno nesnostjo 120 jajc na leto bomo pa v naših razmerah lahko zadovoljni. Danes znesejo naše kokoši, namreč povprečno, komaj 80 jajc na leto.

46. redni občni zbor Kmetске posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice, r. z. z n. z. v Ljubljani, praznuje letos 45letnico svojega obstoja kot najstarejši čisto slovenski denarni zavod v Ljubljani. Dne 4. marca 1926. se je vršil njen 46. redni občni zbor.

Ob jubileju je zadela zavod s smrtjo predsednika g. Ivana Kneza težka izguba. Previdno, previdarno in solidno vodstvo pokojnikovo je ut-

dilo trdno sigurnost ter neizbrisno začrtalo pot stalnega napredka. Pod 3letnim predstvom pokojnika se je razvil zavod po skromnih početkih v največji in najjačji svojega ustroja ne samo v Sloveniji, temveč v celi naši državi. Smrtna kosa je zahtevala v zavodu še druge žrtve. Umrli je zaslužni g. Anton Pogačnik, bivši župan v Sp. Šiški, ki je bil 15 let član načelstva. Tragično preminulemu uradniku g. Zarku Boltavzarju je sledil po daljši bolezni višji knjigovodja g. Marijan Ravnihar po nad dvajsetletni zvesti službi in naposled je prehitela smrt med službo uradnega slugo g. Vinka Šuligoja.

Uspehi zavoda pišejo umrlim sodelavcem najlepšo posmrtnico in spomenico.

45letnica zavoda se proslavlja predvsem z vsoto hranilnih vlog, ki je na dan obnega zbora že znatno preseгла 100 milijonov dinarjev.

Stanje vlog due 31. decembra 1925. izkazuje še Din 99.026.940/65. Prirastek v letu 1925. znaša Din 21.420.723/66.

Karakterističen za preteklo upravno leto je zastoj po vpraševanju po kreditih. Posojila so se zaradi tega dvignila le za Din 5.437.638/96 ter izkazujejo Din 74.214.539/69. Pa še ta presežek se je posrečil šele proti koncu leta s kratkoročnimi krediti, tako da je stanje naloženega denarja, ki je bilo med letom vseskozi znatno višje, padlo začasno ob zaključku na Din 18.777.980/11. Reeskomptni kredit za lastni račun se ni več uporabljal, v bilančni postavki po Din 680.000 je zapopaden le neposredni kredit strank, ki ga posreduje zavod s svojim žirom.

Kakor je razveseljiv in časten za zavod visok in stalen povišek vlog radi splošnega zaupanja in ugleda, vendar ni to še znak blagostanja in napredka našega splošnega domačega gospodarstva, kakor tudi ni zastoj v povpraševanju po kreditih znak zboljšanja materialnega stanja. V vseh gospodarskih panogah, zlasti v trgovini, obrti in industriji je kloni razmah prvih let osvobojenja. Glavne nepravilnosti so dovolj znane, ublažile, odstranile bi se lahko ob razumevanju merodajnih faktorjev. Pa tudi v teh razmerah se opaža dobra stran: likvidirajo, izginjajo predvsem nezdrava podjetja, solidna gospodarstva stopajo v ospredje, dasi se ne razvijajo, kot zahteva splošni interes.

Kmetiska posejilnica je v zaščito domačega trga že v preteklem letu znatno zniževala obrestno mero pri kreditih ter stremi trajno še za čim znatnejšim znižanjem. To mora in tudi more, ker je dovolj krepko fundirana in po izvršenih odpisih v vsem popolnoma krita.

Upravno premoženje je naraslo na 102 milijona 521.432 Din 21 p. Rezervni zakladi so se zvišali po pripisu dotacij iz novega čistega dobička na Din 2.606.543/01. Lastne nepremičnine v nizkih bilančnih postavkah nudijo vsakomur dokaz trdne zgradbe zavoda. — Portfelj vrednostnih listin, znižan in odpisan na Din 7.609.369 vsebuje izključno naše varne papirje, vsi avstrijski in ogrski papirji so izbrisani kakor vsaka nepovoljna sled iz za vojne dobe. Število deležnikov se je zvišalo na 4508.

Zaradi izdatnega znižanja obrestne mere pri kreditih in pri strogo izvršenih izkazanih odpisih je dosegel čisti dobiček Din 508.684/81. Od slednjega se je preodkazalo Din 40.000 v podporni zaklad za nameščence, ki bo poslej nosil ime Ivana Kneza v počaščenje spomina. Ta zaklad izkazuje sedaj Din 231.983/17 ter bo od vsakoletnega obnega zbora po uspehih čistega dobička redno subvencioniran. Nadalje se je določilo od novega čistega dobička Din 70.000 za dobrodelne namene, katerim so se naklonile tudi že med preteklim letom na račun upravnih stroškov znatne vsote.

Nanovo izvoljeni upravni odbor se je konstituiral nastopno: Andrej Šarabon, veletržec in posestnik v Ljubljani, predsednik; Feliks Stare, veleposestnik in tovarnar na Kolovcu, podpredsednik; Avgust Jenko, posestnik, Saša Knez, veletržec. in Alojzij Vodnik, posestnik, vsi v

Ljubljani, člani načelstva; Matija Dolničar, posestnik v Šmartnem ob Savi, Ivan Rus, posestnik na Grosupljem, in Josip Sušteršič, posestnik v Seničici, člani nadzorstva.

Pastirski tečaj na Jesenicah

je izpadel zelo zadovoljivo. Velika dvorana hotela Paar je bila nabito polna poslušalcev, ki so prihiteli na tečaj iz celega okraja. Tečaja se je udeležilo nad 100 poklicnih pastirjev in okrog 50 zastopnikov srenj, odbornikov in gospodarjev. Tečaj je otvoril načelnik planinskega odbora za politični okraj Radovljico g. Ivan Ažman, a v imenu agrarskih operacij je uvodoma pozdravil pastirje in obrazložil pomen tečaja planinski nadzornik inž. Presel, nakar so se pričela predavanja. Okrajni živinozdravnik Zarnik je predaval o prvi pomoči pri oboleli živini na paši in o ravnanju s pašno živino na planini, državni mlekarški inštruktor Pevc o mlekarstvu in sirarstvu na planini, srezki ekonom Sustič o oskrbovanju in zboljšanju planin in posebnih dolžnostih pastirja na planini.

Poslušalci so sledili predavanjem z velikim zanimanjem. Med pastirji je bilo opaziti stare, sivobrade moše, ki so se kaj radi spuščali tudi v debato in pokazali znatno gospodarsko razsodnost in umevanje za nujne potrebe domačega planšarstva. Tisti stari pastir, ki je v debati jedrnato dokazoval, da mora pričeti s pobudo in fiktivnim delom za zboljšanje planin predvsem ravno gospodarski odsek srenje, je jedro stvari zelo pogodil.

Ali je politika verska zadeva? Grobovi med vojno padlih slovenskih mož dokazujejo škodljivost klerikalnega nauka, da je politika verska zadeva

Kakor smo že poročali, je ljubljanski škof g. Jeglič objavil v svojem listu «Domoljubu» članek, v katerem je nastopil kot zagovornik politike klerikalne stranke in pisave klerikalnih listov. S tem se je škof dr. Jeglič ponovno spustil na politično polje ter se izpostavil nevarnosti, da doživi kot agitator za klerikalno stranko poraz, ki more škodovati tudi ugledu cerkvenega dostojanstva.

Nihče ne more zahtevati od nas, da bi morali molčati na katerekoli neupravičene in neresnične očitke svojih političnih nasprotnikov, pa naj nastopa proti nam kdorkoli. Mi smatramo za svojo dolžnost, da vsakogar, ki nas neupravičeno napada, čim odločneje zavrremo. To smo dolžni ne samo napram svojim pristašem, ampak tudi napram vsej javnosti. Mi ne moremo in ne smemo molčati, ako nastopa škof kot nadpastir v vlogi agitatorja za klerikalno stranko in za njene liste, pri čemer se poslužuje izmišljenih, izkrivljenih in neresničnih trditvev. Mi ne napadamo škofa zato, ker je škof, ampak zato, ker zlorablja svoje škofovsko dostojanstvo za agitacijo v prid klerikalni stranki in proti nam.

In če v tem boju trpi ugled škofa, nismo krivi mi, ampak škof sam, ker se javno istoveti s pogubno politiko klerikalne stranke ter prevzema za to politiko s svojo osebo vso odgovornost, zaradi česar mora nositi tudi vse posledice, ki nastanejo zaradi tega. To je naš odgovor.

Klerikalna stranka, ki se v političnem boju poslužuje na najogabnejši način zlorabe vere in verskih ustanov in s katero se ljubljanski škof v polni meri istoveti, nima nobene pravice zahtevati, da bi ne smeli razkrinkavati tega njenega početja. Če trdi škof in njegovo časopisje neresnico, da napadamo verske resnice, potem smatramo za svojo dolžnost, da ugotovimo, kako lažejo klerikalci. Če je razkrinkavanje te klerikalne lažnivosti škofu ali pa klerikalnim voditeljem sploh neljubo in če rodi zanje neprijetne posledice, potem tega mi nismo krivi, ampak tisti, ki so lagali. Mi ne napadamo verskih resnic in ne sramotimo verskih obredov, ker se strogo držimo načela verske strpnosti, zato pa tudi z vs

Po dovršenem tečaju je Planinski odbor razdelil postirjem, ki so se izkazali s posebnimi izkaznicami od pristojnih županstev, prisojene podpore in nagrade ter izplačal potnine iz predmetnega fonda. H koncu so bili udeleženci pastirji fotografirani v skupini. J. S.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Cene so zopet malo nazadovale. Na novosadski blagovni borzi se je prodajala zadnje dni pšenica po 270 do 275 Din, oves po 168 Din, turščica, nova, po 103 do 110 Din, moka «0» po 450 do 455 Din za 100 kg na debelo.

ZIVINA. Cene živini so v glavnem nespremenjene, vendar tudi kažejo, kakor je sklepatl iz zagrebškega sejmškega poročila, nagibanje k nazadovanju.

Kratke vesti

— Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo 10. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 800 Din 50 p do 804 Din 50 p, 100 italijanskih lir za 227 Din 43 p do 228 Din 83 p, 1 dolar za 56 Din 64 p do 56 Din 94 p, 100 češkoslovaških kron za 168 Din 10 p do 169 Din 10 p.

— Sejem za kožuhovino v Ljubljani. II. letošnja dražba za kože divjačine se bo vršila 19. t. m. Kože sprejema urad Ljubljanskega velesejma do 16. t. m. Blago se more poslati po železnici, pošti ali vročiti osebno. Po 16. t. m. se blago ne sprejema več. Nadrobna prodaja na sejmšču je prepovedana. Pojasnila daje urad Ljubljanskega velesejma: oddelek Divja koža.

odločnost) obsojamo vsako zlorabo vere in verskih sredstev za politične namene, kakor je n. pr. izpostavljanje monštrance za srečen izid volitev, zloraba priznice in spovednice za politično agitacijo in gonjo proti nasprotnim političnim listom itd.

In če se vse to vrši z odobrenjem in po navodilih škofa, ki bi moral prvi varovati čistost verskega življenja v katoliški cerkvi, potem je to še bolj obsodbe vredno.

Prav tako je tudi vse obsodbe vredna zloraba vere in cerkve v politične namene, ki jo vrši bogokletni «Domoljub» v svoji zadnji številki. Ko pravi, da je škofova obramba zavožene klerikalne politike verska zadeva, zaradi česar mora škofa vsakdo poslušati in ubogati, kdor hoče ostati dober katoličan.

Leta 1914. je proglašal ljubljanski škof vojno proti Srbom za Bogu dopadljivo delo ter za versko zadevo in ljudje so ga ubogali! Posledica tega je bila, da je po nedoiznem padlo na bojiščih na tisoče in tisoče slovenskih mož in mladencev, ki bi si morebiti drugače rešili življenje.

Na tisoče vdov, nevest in sirot je jokalo in še joka za padlimi svojci! Na tisoče in tisoče vdov in sirot živi še danes v največji bedi, ker so njihovi možje in očetje vršili med vojno po škofovih besedah Bogu dopadljivo delo! Vprašamo, ali je bilo Bogu dopadljivo delo to, da so morali umreti na bojnih poljanah tisoči najboljših slovenskih mož v obrambi Avstrije, ki je zatirala Slovence in jim povzročala največje krivice?

Ali pa je bilo morebiti to Bogu dopadljivo delo, da so po škofovem priporočilu agitirali o priznic za vojno posojilo Avstriji, tako da so mnogi izgubili vse svoje premoženje, ki so verjeli škofovemu priporočilu in podpisali avstrijsko vojno posojilo.

Glavni vzrok današnji bedi med našim ljudstvom je v tem, ker so ljudje verjeli škofu, ko je priporočal stvari, ki nimajo z vero ničesar opraviti.

Motijo se klerikalci, ki proglašajo politiko za versko zadevo in ki proglašajo za krivoverca vsakogar, kdor ne odobrava škofovega početja,

kadar zamenjava politiko z vero, ako mislijo, da bodo še nadalje mogli slepiti na nekdanji način naše ljudstvo.

Še živijo možje, ki so prestali vse strahote vojne, ki so videli nekaj sveta in v zadnjem desetletju tudi doživeli mnogo trpljenja. Ali mislite, da se bodo ti možje še nadalje pustili komandirati od ljudi, ki so sedeli med vojno na varnem doma in samo hujskali na vojno za krivično Avstrijo? Ali mislite, da se ti možje v vojni niso naučili gledati v svet z drugimi očmi, da se jim upa bogokletni «Domoljub» trditi, da so škofovi napadi na demokrasko stranko in njeno časopisje ter njegova obramba zavožene klerikalne politike verska zadeva, v kateri mora vsakdo poslušati škofa?

Ti možje so občutili na lastni koži, kaj se pravi ubogati škofa v stvareh, ki nimajo z vero in verskimi resnicami nobene zveze!

Ako te naše ugotovitve škofu niso všeč, mi nismo krivi. Mi nismo hujskali na vojno, mi nismo agitirali za avstrijsko vojno posojilo, mi

nismo zagovarjali politike klerikalne stranke, mi nismo bili proti agrarni reformi na škofovem veleposestvu v Gornjem gradu, mi nismo škofovi hlapci, da bi morali smatrati vse za lepo in resnično, kar škof dela v posvetnih stvareh.

Samo papež je po naukih katoliške cerkve nezmotljiv in še to le strogo glede verskih resnic. Škof ni nezmotljiv, kar se je ponovno pokazalo, najmanj pa je nezmotljiv v politiki, četudi jo «Domoljub» proglašaja za versko zadevo. Zato je grda zloraba vere in cerkve, ako piše škofov list, da bi se «Domovina» morala v posvetni zadevi pokoriti besedam in ukrepom škofa.

Tisoči so se med vojno pokorili, zato pa danes tudi na tisoče grobov glasno vpije proti nebu, da je laž, kar piše bogokletni «Domoljub». Mi smo svobodni ljudje, ki mislimo s svojo glavo in ki si upamo povedati tudi takrat resnico, kadar kak škof govori in piše neresnico.

To bomo delali tudi v naprej, ker smatramo še posebno za škodljivo, ako dela kaj takega sam škof pod zaščito svojega cerkvenega dostojanstva.

DOMAČE NOVOSTI

DRAGA NAM «DOMOVINA»!

Podpisani možje in fantje z Jesenic, zavedajoči se važnosti narodne postojanke na severni meji naše države, vzgojeni v lepem krščanskem duhu, pošteni sinovi naroda, ki smo vedno in povsod pripravljeni braniti naš narod in našo vero, ki cenimo dobre duhovnike in srčno želimo, da se povrnejo ljubi mir, ljubezen do bližnjega, pravo bratstvo in poštost k nam, na žalost ugotavljamo, da se od tam, kjer bi se morala oznanjati ljubezen, širita svaščvo in prepri.

Vero naših mamic in očetov vlačite v politično blato. Najlažnivejši list «Domoljub» je proglasil škof tako rekoč za versko resnico, «Domovino» pa, ki je nadvse poštena, je imenoval brezversko. Mi ne najdemo v «Domovini» prav ničesar brezverskega, pač pa samo poštenost in resnico. Ako piše «Domovina», da smo si Srbi, Hrvatje in Slovenci bratje, da imamo skupne dolžnosti, da je Jugoslavija država nas vseh, to pač ni brezversko. Ako «Domovina» zahteva, naj se razdeli zemlja kmetom, ali je to brezversko?

Mi vemo, da izrabljajo klerikalci vero, nam najsvetejše, v svoje sebične namene. Bivši navdušeni Avstrijci in še danes ljuti sovražniki slovanstva hočejo z zlorabljanjem vere ubiti nacionalni čut. Želite si narod hinaveev in farizejev, pa se vam ne bo posrečilo! Javno obsojamo zlorabo verskih resnic v politične svrhe in izrekamo hvalo «Domovini», ki čuva in brani svetinje našega naroda. Obenem se priglašamo kot novi naročniki «Domovine» in častno obljublamo, da bomo storili vse, da bo prišla «Domovina» v sleherni naš pošteni slovenski dom. — Številni podpisani.

★

* **Dopisnikom.** Zaradi obilice prispevkov smo morali mnogo dopisnega gradiva prihraniti za prihodnjo številko.

* **Poverjenikom Vodnikove družbe na deželii.** Ali ste že odgovorili na okrožnico Vodnikove družbe, v kateri se Vas je prosilo, da prevzamete poverjenišvo v Vašem kraju? Če niste, storite to takoj! Poverjeniki, ki so že porabili vpslane bloke, naj zahtevajo nove, da se jim pošljejo. Opozarjamo, da je odrejen za vpisovanje članov kratek rok. Kjer še niso osnovana poverjenišva, prosimo, da se javijo prijatelji Vodnikove družbe kot poverjeniki in zahtevajo potrebne tiskovine.

* **Proslava Pašičeve 80letnice.** Ministrski predsednik Nikola Pašič bo 22. maja t. l. star 80 let. Za ta dan pripravlja radikalna stranka posebno proslavo.

* **76letnica rojstva predsednika Češkoslovaške republike Masaryka.** Dne 7. t. m. je praznoval predsednik bratske Češkoslovaške republike dr. Tomo Masaryk svoj 76. rojstni dan.

* **Naš poslanec dr. Pivko v Mariboru.** Te dni je imelo Gospodarsko in politično društvo za kolodvorski okraj v Mariboru svoj redni občni zbor, katerega se je udeležil iz Beograda dospeli poslanec g. dr. Pivko, ki je pri slučajnostih podal zanimivo poročilo o političnem položaju. Samostojna demokraska stranka dobiva poleg Like nova središča v Bosni, Vojvodini in Slavoniji. V Sloveniji ne smemo zaostati. Nenavaden porast našega časopisja nam dokazuje, da gremo tudi mi v to smer. Svoja izvajanja je dopolnil z opisovanjem zakulisne politične borbe v Beogradu. Soglasno se je na zboru sklenilo, da razvijejo člani v mestu potrebno agitacijo za Vodnikovo družbo.

* **Bivši grški kralj Jurij v Beogradu.** Bivši grški kralj Jurij in kraljica Elizabeta sta se pripeljala v nedeljo zvečer z dvornim vlakom v Beograd kot kraljeva gosta.

* **Slavnostna čajanka na čast slovenskim književnikom,** ki pridejo v nedeljo popoldne na Prešernovo proslavo v Maribor, bo istega dne popoldne. Priredi jo mestna občina sama in ne, kakor je bilo ponekod pomotoma sporočeno, skupno z Narodnim gledališčem.

* **Obrtniškega zborovanja v Trbovljah** se je udeležilo nad 100 obrtnikov in trgovcev. Zborovanje je otvoril predsednik g. Miha Koren, nakar je poročal tajnik g. Ante Šuntajs o stanju društva in o njegovih bodočih nalogah. Sklenilo se je, da se bo vršilo praznovanje obrtniškega praznika 19. t. m. z vso slovesnostjo. O redukciji delavstva je prav tako poročal g. Šuntajs. Omenil je nastalo premogovno krizo v naši državi, nastajajočo brezposelnost rudarskega delavstva in zmanjšanje dni, zaradi katerih je prizadeto tudi obrtništvo. Končno je bila med drugim sprejeta resolucija, v kateri se odločno protestira proti zapiranju gostiln in sličnih lokalov ob priliki plačilnih dni v območju občine Trbovlje, češ, da s tem postopanjem namen oblasti nikakor ni dosežen, ker si krije občinstvo svoje potrebe izven mej občine. Resolucija naglašaja, naj se ozirajo oblasti na krizo, ki jo preživlja obrtništvo v trboveljski kotlini.

* **Za regulacijo Savinje.** Velike poplave zadnjih let so dokaz, da je nujno potrebna čimprejšnja regulacija Savinje in njenih pritokov. Zupanstvo mesta Celja sklicuje za 15. t. m. anketo za regulacijo Savinje. Anketa se bo vršila ob 15. v dvorani mestnega magistrata. K temu posvetovanju so povabljeni veliki župan dr. Pirkmajer, vladni svetnik in sreski poglavar celjski dr. Zuzek, nekateri občinski odborniki županstva celjske okolice, okrajni zastop celjski, županstvo Teharje in drugi.

* **Velik shod SDS v Ptujju.** Dne 21. t. m. se bo vršil v Ptujju občni zbor sreske organizacije Ptuj-Ormož. Pri tej priliki se bo priredil velik političen shod, na katerem bosta poročala naša narodna poslanca minister dr. Žerjav in dr. Pivko. Ker se nahajamo v izredno nejasnem notranjepolitičnem položaju in sredi razprave o državnem proračunu, ki nam grozi z novimi ogromnimi davčnimi bremenmi, je pričakovati velike udeležbe. Vabljeni so vsi somišljeniki in vsi, ki hočejo zvedeti resnico.

* **Vprašanje znižanja železniških tarifov.** V Beogradu se bo vršila velika konferenca direktorjev posameznih oddelkov prometnega ministrstva ter direktorjev oblastnih železniških ravnateljstev. Konference se bodo udeležili tudi industriji in drugi zainteresirani krogi. Na dnevnem redu konference bo razprava o znižanju tovornih in potniških tarif na naših železnicah.

* **Nov pravilnik za zaščito delavcev.** V ministrtvu za trgovino in industrijo je bil te dni dovršen nov pravilnik za zaščito delavcev. Pravilnik je bil predložen ministru za socialno politiko ter bo v najkrajšem času objavljen.

* **Nov načrt zakona o pobijanju draginje.** V ministrtvu za socialno politiko se bo vršila konferenca strokovnjakov, ki bodo vnovič razpravljali o načrtu novega zakona za pobijanje draginje. Konferenca bo po možnosti upoštevala nasvete, ki so jih predložile posamezne gospodarske institucije.

* **Novo postajališče na železniški progi Ormož-Murska Sobota.** Prometno ministrtvo je ugodilo prošnji občine Dokležovje in sosednjim občinam, ki so prosile za ustanovitev postajališča med postajama Veržej in Beltinci. Postajališče, ki se bo imenovalo po najbližji občini Dokležovje, bo v kratkem otvoren in bo služilo samo za osebni promet.

* **Kmetijska šola v Rakičanu zasigurana.** Kakor poročajo, je vstavljena v državni proračun vsota 600.000 Din kot prvi obrok za odkup veleposestva in grada v Rakičanu pri Murski Soboti. Tam se bo otvorila kmetijska šola, ki bo za Prekmurje največje važnosti. Tako se bo izpolnila ena izmed najnujnejših prekmurskih želj.

* **Novo cigarete Karagjorgje.** Uprava državnih monopolov bo dala v promet novo vrsto cigaret Karagjorgje. Cena teh cigaret, katerih bo po 20 v pločevinasti škatli, bo 20 Din.

* **Narodna čitalnica v Vojniku** bo uprizorila na Jožefovo 19. t. m. v posojilniški dvorani burko v treh dejanjih «Španska muha» ter vabi k obilni udeležbi.

* **Gibanje SDS v Mariborski oblasti.** V Zrkovcih pri Mariboru se je vršil 28. febr. pri županu g. Selu občni zbor tamošnje k. o. SDS, na katerem je pristopilo na novo 20 članov. Za predsednika je bil izvoljen posestnik g. Ivan Gselman iz Dogaš, za podpredsednika posestnik in župan g. Alojz Sel iz Zrkove. Tudi imena ostalih odbornikov so nam porok za vrlo napredovanje organizacije v tekočem letu, zlasti pa nam je zato porok krasna udeležba na občnem zboru, katerega je vodil naš stari bojevniki župan g. Sel in na katerem je v imenu oblastne organizacije poročal g. Robnik iz Maribora. — V Sv. Martinu pri Vurberku se je vršil 28. februarja lepo obiskan zaupni sestanek SDS, na katerem pa so bili pripuščeni tudi pristaši drugih strank, ki so želeli čuti naše govornike. Sestanek je vodil odlični naš narodni delavec g. Ivan Kostanjšek, v imenu oblastnega odbora SDS je poročal g. Ivan Robnik iz Maribora. V najkrajšem času se bo ustanovila tudi organizacija za občine Sv. Martin in sosednje. — V Sv. Barbari v Slovenskih goricah se je vršil minulo nedeljo 28. februarja občni zbor tamošnje krajevne organizacije SDS v hiši predsednika, posestnika g. Franca Šabedra. Po poročilu delegata oblastnega odbora g. Spindlerja je bil izvoljen nov odbor pod ponovnim predsedstvom g. Franca Šabedra. V odboru so zastopniki vseh tamošnjih občin, sami vrli in odlični kmečki možje in mladeniči. Prisostvoval je tudi predsednik okrajne organizacije SDS g. dr. Gorišek iz Sv. Lenarta

v Slovenskih gorah in se je na njegov predlog tudi uredila zadeva tamošnje posojilnice, katera bo v najkrajšem času zopet začela poslovati. — Na Bregu pri Ptujju je bil občni zbor 20. februarja ob jako lepi udeležbi. Po poročilu delegata oblastnega odbora g. Robnika, ki je bilo sprejeto z velikim navdušenjem, je bil izvoljen odbor pod zopetnim predsedstvom našega odličnega borca g. Ignaca Vindiša. Sprejela se je tudi soglasno naslednja resolucija: Zborovalci odločno protestirajo proti rigorozni davčni praksi, ki jo izvršuje delegacija ministrstva financ v Ljubljani, in zlasti še proti načinu izterjavanja davkov kakor tudi proti najnovejšemu prakticanju davčnih oblastev, ki brez izdanega opomina zaračunavajo štiriodstotne opominke stroške. Zborovalci izražajo željo, da bi bila slovenska davčna oblastva vsaj toliko obzirna s slovenskimi davkoplačevalci, kakor so ona v sosednji Hrvatski s hrvatskimi. — V Sv. Antonu v Slovenskih gorah se je vršil 28. februarja popoldne zaupni sestanek pristašev SDS, ki je bil jako lepo obiskan v privatni hiši g. Borka. Na sestanku je poročal delegat oblastne organizacije g. Spindler o političnem položaju in o potrebi organizacije, nakar se je ustanovitev organizacije sklenila ter je bil izvoljen tudi odbor pod predsedstvom uglednega župana g. Jerneja Zmorniča. V Prekmurju so se izvršili tekom zadnjega časa naslednji občni zbori: V Kupšincih 23. februarja v prostorih predsednika gosp. Nikolaja Gorčana. Odbor je bil izvoljen po večini dosedanji pod predsedstvom vrlega posestnika g. Nikolaja Gorčana. V Gor. Petrovcih se je izvršil občni zbor 4. t. m. za predsednika je bil ponovno izvoljen župan g. Josip Smodič in tudi v odbor po večini dosedanji odborniki. V Kančovcih je bil islega dne občni zbor. Tudi tukaj je bil izvoljen po večini dosedanji odbor pod predsedstvom posestnika in župana g. Stefana Kuronje. Tekom meseca marca bodo ustanovitev novih organizacij v Bodoncih, Gederovcih, Štrukovcih, Gor. Slavečih, Bakovcih, Gerlincih in Stanjevcih. — V Št. Petru pod Sv. gorami je bil občni zbor organizacije v nedeljo 7. t. m. ob jako lepi udeležbi kmečkega ljudstva. V imenu oblastne organizacije je podal poročilo o položaju in o programu stranke oblastni tajnik Spindler. Za predsednika organizacije, ki je tekom zadnjega leta lepo narasla, je bil ponovno izvoljen posestnik g. Martin Ulčnik iz Zagaja, za podpredsednika zdravnik g. dr. F. Kunej, za tajnika posestnik g. Vincenc Balon, za blagajnika posestnik g. Anton Zupan, za odbornike pa gg.: posestniški sin Vinko Šplajt iz Srebrnika, posestnik Josip Dobrin iz Dekmarce, posest. sin Karel Čizmek iz Kunšperka, posestnik Jože Stancer iz Srebrnika, posestnik Ivan Stusaj iz Križanvrha, veleposestnik Ivan Stadler iz Sv. Petra. Zborovalci so soglasno sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo odpravo davka na ročno delo. Soglasno je bila tudi sprejeta zaupnica in zahvala gospodom: ministru Pribičeviću, ministru dr. Žerjavu in poslancu dr. Pivku. — V Braslovčah se je vršil občni zbor organizacije v nedeljo 7. t. m. ob veliki udeležbi članstva. Organizacija je močno narasla. Oblastno in sresko organizacijo je zastopal okrožni tajnik g. Drago Zabkar iz Celja. Za predsednika je bil ponovno izvoljen župan g. Josip Omladič. — V Velenju se je v soboto 6. t. m. zvečer izvršila ustanovitev nove krajevne organizacije za Velenje in širšo okolico. Pristopilo je takoj na občnem zboru 59 članov in obeta postati nova organizacija ena izmed najmočnejših. Za predsednika je bil izvoljen šolski upravitelj g. Vinko Stopar, za tajnika g. Kurnik, za podpredsednika pa bivši velenjski župan g. Glažer. Novi organizaciji se pripravljata tudi v Dramljah in v Družmirju pri Šoštanju.

* Najdba rimskih starin na šentjernejskem polju. Pišejo nam: Na prostoru med vasmi Grublje in Ostrog pri Št. Jerneju so kopali delavci gramoz in našli stare rimske grobove. Izkopali so poleg okostja več glinastih posod, zlate zaplestnice, uhane in pslan z zelenim kamenom.

Neuki ljudje so posode razbili, zlatino pa prodali za 100 Din nekemu Kušljanu iz Št. Jerneja. Ker se je nahajala na tem mesta nekdanja rimska naselbina, bi se nemara izplačalo, nadalje raziskovati ta kraj.

* Elektrifikacija Dravskega in Murskega polja. Te dni so se zaključila dolgomesečna pogajanja med Falsko elektrarno in občinami Središče, Ormož, Ljutomer in Murska Sobota za napeljava omrežja po vsem vzhodnem ozemlju mariborske oblasti. Posamezne občine so zastopali pri pogajanjih: Središče Josip Zadravec in Franc Lukačič, Ormož dr. Adam Ban in Vinko Grivec, Ljutomer dr. Tone Heric, Mursko Soboto Josip Benko in notar Anton Koder. Sestava zastopnikov posameznih občin je bila zelo posrečena. S pripravo se bo začelo v prihodnjih dneh, tako da bodo elektrifikacijska dela dokončana že do letošnje jeseni.

* Pojasnilo. Prejeli smo: «Domovina» je dne 5. februarja prinesla dopis, tiče se računov cestnega odbora. Komur je ležeče na tem, da dobi jasno sliko o računih, naj se obrne na Gradbeno direkcijo. V časnikarsko polemiko se mi ne spuščamo. — Cestni okrajni odbor ribniški v Sodražici.

* V Ljubljani se je ustanovil Mali šteditelj, reg. zad. z o. z. (v palači Pokojninskega zavoda), ki je najinteresantnejši zavod za štedenje potom majhnih mesečnih obrokov, pri katerem vsak član-šteditelj postane njegov sodelavec in zasluži lahko pri tem lepe mesečne nagrade. Natančna pojasnila ustno ali pisмено.

* Brezmejna podlost «Slovenskega gospodarja». Nedavno se je zgodil v Moravskem vrhu pri Mali Nedelji grd zločin. Neki Franc Vuk se je sprl z očetom. Med prepriom je zgrabil sin za kol in začel biti z njim po očetu. Oče je zaradi ran umrl. Ta grd zločin je zlorabil «Slovenski gospodar» za napad na «Domovino», češ, da zaradi čitanja našega lista ljudje podivjajo. Zato seveda «Slovenski gospodar» tudi poziva Malonedeljane, naj nastopijo proti «Domovini». Človeku se upirata pamet in pero, da bi odgovarjal na tako podel in smrdljiv izliv neznanega pisca. Ali je mogoče, da se najde list, ki pravi, da je zaščitnik katoliške cerkve, pa na tako ogaben način spravlja naš list v zvezo z zločinom, pri katerem «Domovina» nima nikakega opravka. Kakor smo poučeni, je zločin zakrivil alkoholizem. Ubijalec Vuk je bil čestilec šmarnice, ki je znano strupeno vino. In baš «Slovenski gospodar» je bil tisti, ki je pred leti, ko je izšla prepoved saditve šmarnice, zagovarjal saditev te strupene trte. Vuk, znan delamržež, je že pred leti, ko tu «Domovine» še poznali riso, storil uboj in bil vojaški dezertar. Ogabno je to, da «Slovenski gospodar», ki je po vsej državi znan kot najsirovejši list poleg «Domoljuba», očita sirovost drugim. Mirne vesti lahko trdimo, da se naš list niti enkrat ni posluževal tako sirovih in podlih metod v boju s političnimi nasprotniki, kakor to dela «Slovenski gospodar», ki je že pozival, naj njegovi pristaši naženejo politične nasprotnike s pestmi.

* Smrtna kosa. V Sevnici je umrl, star komaj 26 let, g. Josip Renko, trgovec in posestnik. Pokojnik je bil podjeten in umen gospodar. — V Cerknici je umrl v starosti 67 let g. Anton Kravanja, trgovec in posestnik. Pokojnik je bil dolga leta član in tajnik cerkniške posojilnice. Po mišljenju je bil odločen pristaša naše stranke. — V Varaždinu je umrla gđ. Anica Magovčeva. Njeno truplo se prepeljali v Krko pri Stični. — V Celju je umrl višji stražnik g. Andrej Černigoj v 45. letu starosti. Černigoj zapušča ženo in štiri otroke. — V Celju je umrl g. Štefan Čok, mesar in gostilničar ter vojni invalid. — V 81. letu svoje starosti je umrl v Trbovljah g. Jakob Kralj, tesarski mojster. Pokojnik je bil stara korenina in znan po vsem Posavju. — V Poljčanah so pokopali gospo Marijo Stolekerjevo, imejteljico znane tvrdke Anton Grundner. Pokojnica je bila zelo naklonjena raznim humanitarnim društvom, zlasti gasilskim. — V Lučah je umrla ga. Tončka Wagnerjeva,

roj. Frečetova, soproga magistratnega uradnika v Celju. Bila je komaj 28 let stara. Iskala je zdravja na deželi. — V Ljubljani je preminul v starosti 82 let g. Ivan Velkavrh, požrtvovalen in naroden mož. V svoji oporoki je blagi mož zapustil 50.000 Din za dobrodelne in narodne namene. — Blag jim spomin!

* Avstrijski otroci pridejo v naše Primorje. Pokrajinski vladi Spodnje in Zgornje Avstrije sta se odločili, da bosta poslali večje število bolehnih otrok v naše Primorje. Obrnili sta se na našo vlado s prošnjo za potovalno dovoljenje. Prvotno so imeli iti otroci v Italijo, zaradi zadnjih Mussolinijevih napadov proti Nemčiji in Avstriji pa je bil načrt sedaj izpremenjen.

* Smrtna kosa med ameriški rojaki. V Clevelandu so umrli: Terezija Kavškova v starosti 70 let, rojena v Vavti vasi pri Novem mestu; Katarina Milnerjeva, stara 40 let; Mihael Marsin s Primorskega, star 31 let; mrtvoud je zadel rojakinjo Ano Jadrichovo iz Dvora pri Žužemberku. — V naselbini Cherokee je umrla Marija Kukočičeva, mati deveterih otrok. — V Chisholmu se je težko poškodoval rojak Franc Bavec. Obstreljen je bil v obe oči in odrezati so mu tudi morali roko. Zadobljene poškodbe so bile pretežke in jim je podlegel. Star je bil 42 let in doma iz Nadleska pri Ložu. V Clevelandu zapušča ženo s petimi otroci. — Pavel Hribar, star 42 let, doma z Dolenjskega, je izdihnil v Rock Springsu. — Ana Belčarjeva, roj. Andrejčičeva, je umrla v starosti 47 let v naselbini Collinwood.

* Smrtna nesreča. V neki vrtljak v Studencih pri Mariboru se je zagledal 15letni Mikl iz Studencev. Bil je tako zamaknjen, da ni opazil voza, ki je privozil za njegovim hrbtom. V zadnjem trenutku se je na vozovnik klic hotel Mikl umakniti globlje na cesto. V tem trenutku pa je privozil po cesti neki avtomobil in je fanta povozil. Z razbito glavo je obležal fant na mestu mrtev.

* Smrtna nesreča rudarja. Iz Hude jame nam pišejo: V ponedeljek 8. t. m. se je smrtno ponesrečil rudar Dominik Vezovišek, ki je po neprevidnosti padel 20 metrov globoko ter obležal na licu mesta mrtev. Zapušča vdovo in enega nepreskrbljenega otroka. Blag mu spomin!

* Smrt zaradi opeklin. Petletni deklici Marjeti Klemenčevi iz Spodnjih Jarš se je pri ognju na paši vnela obleka. Grozno opečena deklica, ki so jo pripeljali v ljubljansko splošno bolnico, je podlegla težkim opeklinam.

* Poizvedba. Marija Leganova v Gradencu pri Žužemberku prosi vsakogar, ki bi kaj vedel o njenem sinu Francu Leganu, da ji to sporoči. Franc Legan je star 37 let in se že več mesecev ne ve, kam je izginil.

* Volk na sprehodu sredi mesta. Pred dnevi se je pripetil v Mostaru primer, ki je vzbudil veliko senzacijo. V hribih bližnje mestne okolice je mnogo volkov, ki se včasih priklatijo tudi v neposredno okolico mesta. Eden teh požeruhov, izredno velik volk, pa je prišel te dni celo v mesto. Ko je lovec Mile Bilić opazil drznega volka, je hitel po svojo puško ter ga ustrelil sredi mesta.

* Burja prevrnila vlak. Mešani vlak, ki vozi zjutraj iz Sinja proti Splitu v Dalmaciji, je prošlo soboto ob navadnem času krenil iz Sinja ter na vsej progi ni imel zamude. Na tej progi divja večkrat močna burja, ki je ozkotirnim vlakom zelo nevarna, zaradi česar je železniška uprava odredila, da v primeru, ako znaša hitrost burje nad 80 km v eni uri, vlak na tej progi ne sme voziti. Postaja Vranjić-Solin, ki ima posebno napravo za merjenje burje, mora, ako nastopi nevarnost, vso progo obvestiti, vlaki pa se morajo na prvi postaji ustaviti. V soboto pa je bila burja tako močna, da je uničila tudi brzojavne in telefonske zveze, tako da postaja Solin ni mogla obvestiti proge o nevarnosti. Vlak je vozil dalje, a v bližini Klisa je burja prevrnila vseh pet vagonov. V vagonih je bilo malo potnikov in na srečo ni bil nihče težje poškodovan.

* Omračil se je um g. Francu Radanoviću, poduradniku v telefonski centrali TPD v Trbovljah. Odpeljali so ga na onozovalni oddelek v Ljub-

ljano. Imenovani je družinski oče z ženo in tremi otroci.

* **Poskušen samoumor.** V nedeljo okrog 17. ure, ko so pred kinom «Matica» v Ljubljani nekateri čakali na konec in drugi na pričetek nove predstave, je stopil neki deček v čakalnico in opazil mlado gospodično, ki je bila iz majhne steklenice. Ko je obrnila obraz proti njemu, je deček videl, da je deklica izredno blede. V čakalnici je močno zadišalo po lizolu. Iz kina so takoj telefonirali po rešilni avto, ki je že skoro onesveščeno mladenko odpeljal v bolnico, kjer so ji takoj izprali želodec ter jo rešili. Dekle je staro komaj 17 let in je uslužbeno pri nekem ljubljanskem arhitektu.

* **Nezgodá.** Posestnica Marija Lovrenčičeva iz Podgore pri Št. Vidu je čakala, sedeč na vozu, pred skladiščem državnega kolodvora v Ljubljani na svojega moža. Zaradi ropota na železniški progi se je konj nenadoma splasil in se spustil v dir. Pri tem je Lovrenčičeva izgubila ravnotežje in padla z voza tako nesrečno, da si je težko poškodovala levo nogo.

* **Dvojni samoumor v Varaždinu.** Te dni sta se ustrelila v Varaždinu Slovenka Ana Magovčeva, sestra gostilničarja Ivana Magovca, in njen zaročenec Slovenec S. Godec. Vzrok samoumora ni znan.

* **Nepoboljšljiva zvodnica.** Zagrebška policija je zopet aretirala znano zvodnico Nežo Wenzlovo, rodod iz Slovenjgradca, ki je skušala spraviti zopet dve mladenki v zloglasno hišo. Wenzlova je znana iz velikega procesa o trgovini z dekleti, ki se je vršil lansko leto v Zagrebu, in je bila takrat obsojena na dva meseca zapora.

* **Poskušen roparski umor.** V Makolah pri Poljčanah je bil te dni ponoči poskušen nad posestnico Marijo Mesaričovo roparski umor. Napadena posestnica, ki je pogumna ženska, se je roparju k sreči iztrgala in krvaveča pribežala k svojemu sinu. Kmalu je bila vsa vas po koncu in tudi orožništvo je bilo o napadu obveščeno. Orožništvo je kmalu izsledilo storilca v osebi sina tamošnjega kovača J. Korajžije.

* **Otroka je odložila.** Konec decembra lanskega leta je 23letna M. Popelnikova iz Pobrežja pri Mariboru, ki je služila v Zagrebu, odložila svoje 14 dni staro dete na Miramarski cesti v Zagrebu. Otrok je ponoči v hudem mrazu zmrznil. Pri obravnavi, ki se je vršila pri sodnem stolu v Zagrebu, je bila obtoženka obsojena na dve leti ječe.

* **Usoda pretepača.** Alojzij Čop iz Pobrežja pri Mariboru je že od nekdaj znan pretepač. Te dni pa jo je v Mariboru pošteno izkupil. Dva delavca, ki ju je izzval, sta ga tako premikastila, da sta mu prebila lobanjo in so ga nezavestnega prepeljali v bolnico.

* **Tatinski poštni uslužbenec.** V Laškem je bil nedavno aretirani poštni uslužbenec Tomo Zupan, ki je obdolžen, da je Francu Ojstršku ukradel 2500 Din. Pri hišni preiskavi na njegovem domu so našli ogromno število izpraznjenih pisem, o katerih se domneva, da je bil v njih denar.

* **Slepar.** Te dni je bil na Reki aretirani trgovski pomočnik Fran Istenič iz Brezovice pri Ljubljani, ki je v Zagrebu zagrešil številna sleparstva. Celi vrsti lahkovernih ljudi je izmamil večje ali manjše denarne vsote, češ, da rabi denar za veliko kupčijo. Ko so mu v Zagrebu postala tla prevročja, jo je popihal na Reko. Ker je tudi na Reki nadaljeval svoj posel, je prišel v roke tamkajšnji policiji. Koliko se je doslej dognalo, je Istenič izjavil raznim strankam nad 100.000 dinarjev.

* **Strašen zločin.** Iz Moravcev pri Mali Nedelji nam pišejo: Pred kratkim se je tukaj zgodil strašen zločin. Na rezatvi v vinogradu posestnika Babiča se je sprl sin Franc Vuk s svojim očetom. Oba sta bila baje precej vinjena in v takem stanju sta se podala proti domu. Pri kleti pa je oče Vuk padel in sin Franc ga je začel pretepavati tako, da je polomil na njem celih osem kolov. Nato je šel domov in ko je prišel v sobo, je zaklical: «Hej, prekleta baba, ali ne boš šla po deda. Tam leži pijan.» To je namreč zaklical svoji materi, ki

se je takoj odpravila po moža. Ko ga je dvignila vsega krvavega, da ga povede domov, je bil že na licu mesta sin Franc ter je pretepal do doma enkrat očeta, enkrat mater. Po preteku ene ure je oče Vuk izdihnil. Živinski sin, ali bolje rečeno zverina v človeški podobi, je pobegnil ter se baje sam javil sodišču. Omenjeni ubijalec ima zdaj že drugi umor na vesti, in sicer je meseca decembra 1918. leta do smrti ustrelil Franca Honžeta, Vincenca Maleka pa težko ranil. Na vesti ima dalje več tatvin.

* **Na dosmrtno težko ječe** je bil obsojen pred novomeško poroto delavec Martin Dežman, ki je zavratno umoril posestniškega sina Josipa Vodopivca.

* **Smrtna obsodba pred celjsko poroto.** Pred celjsko poroto se je zagovarjal posestnik Franc Jevšnik, ki je pred 16 leti obesil preužitkarico Ano Klakošarjevo. Po dolgih letih ga je dosegla roka pravice ter mu prisodila smrt na vešalih.

BELEŽKE

+ **Vprašanje na poštene duhovnike.** Vemo, da je v Sloveniji med duhovščino mnogo dobrih in mnogo slabih zastopnikov, ker je pač duhovnik ravno tako človek, kakor so drugi ljudje. Na dobro in pošteno duhovščino se obračamo z vprašanjem, ali odobrava, da slabi svetovalci zapeljujejo že osivelega ljubljanskega škofa v nepremišljenosti, kakor je n. pr. ona, da se je podpisal v «Domoljubu» pod članek, ki mora med mislečimi ljudmi rušiti ugled škofovskega dostojanstva. Se navaden človek bi se ne podpisal z mirno vestjo pod tak nepremišljen spis, da se ne izrazimo ostreje. Ali je umestno, da se nahaja na tako uglednem mestu mož, ki spričo visoke starosti ni več v polni meri zmožen upirati se zlim duhovom slabih svetovalcev?

+ **Tako se perejo.** Ker se je klerikalna politika tekom sedmih let izkazala za škodljivo Sloveniji in ker danes o tem čivkajo že vrabci na strehi, so se klerikalci v «Domoljubu» začeli priti na tak način, da napadajo dr. Žerjavo, češ, da je zakrivil centralizem in ne vemo, kaj še vse. Vemo vsi, da naša ustava ni centralistična, temveč predvideva avtonomijo oblasti v vseh domačih zadevah. Da imamo danes visoke davke, da davki še niso izenačeni, da Slovenija danes gospodarsko propada, temu je pač kriv tudi tisti, ki jo v pretežni večini zastopa. In kdo jo v pretežni večini zastopa v Beogradu? To je 20 klerikalnih poslancev. Usoda Slovenije je v rokah klerikalnih poslancev že sedem let in vseh sedem let so smatrali klerikalci za pametno, ubijati moči v boju za svojo avtonomijo, ki je nikdar ne bo in za katero je škoda izgubljati besed. Avtonomija, ki jo žele klerikalci, je seveda takšna, ki bi dala vso politično moč v Sloveniji klerikalcem v roke. Za politično moč se torej bore klerikalci, a gospodarske zadeve Slovenije puščajo na strani. Skoro niso niti mezinca stegnili za izenačenje davkov, ko je dr. Žerjav svoječasno s svojo odločnostjo spravil skozi vsaj to, da se je začelo z delom za izenačenje davkov. Ko so potem klerikalci bili v vladi, je to delo zopet zaostalo. Tudi sedaj se vprašanje izenačenja davkov zavlačuje. Namesto, da klerikalci zmerjajo po časopisih, naj bi rajši njihovi poslanci napeli v Beogradu vse sile, da bi se to vprašanje čimprej in ugodno rešilo. Škoda, ki jo je že povzročila nesposobna klerikalna politika Sloveniji, je neprecenljiva.

+ **Bogokletni «Domoljub».** List, ki se imenuje branitelj katoliške cerkve, pa piše večinoma laži, zavijanja, sirovosti in neotesanosti, zasluži v polni meri priimek bogokletnosti, in to tem bolj, ker tudi vedno po nemarnem zlorablja katoliško vero. Vprašamo samo, ali je Kristus učil verske resnice na takšen ali vsaj podoben način? Ali ni učil ljubezni do bližnjega in strpnosti? Enak bratec je mariborski «Slovenski Gospodar», ki je v zadnjem času v sirovosti «Domoljuba» že nadkrilil. Vsi pošteni ljudje, ki vam je na tem, da

se vzdržita med našim ljudstvom blagosrčnost in poštenost, morate smatrati za svojo dolžnost, da delujete proti temu dvema časopisnima izvržkom, ki sta Slovencev v sramoto pred vso državo. «Domoljub» in «Slovenski Gospodar» morata izginiti iz poštenih slovenskih hiš!

+ **Brezmejno hinavstvo.** Zadnjič smo pisali o 700letnici sv. Frančiška Asiškega in omenili, da je bil kot mladenič jako lahkomiseln in da je živel veseljaško življenje, kar je zgodovinska resnica. «Slovenec» in «Domoljub» sta v svoji lopovski nesramnosti navedla iz našega spisa le ta odstavek, ki govori o lahkomiselnem življenju sv. Frančiška, ter hinavsko zavijala oči, kako strašno brezverska je «Domovina», ki si kaj takega upa napisati. V svoji «krščanski» resnicoljubnosti pa sta seveda oba lista namenoma zamolčala, ko smo takoj potem pisali, da se je sveti Frančišek spokoril in postal velik mož, pred katerim je imel spoštovanje ves svet. Ali smo ali nismo v tem zmislu pisali? To izkrivljanje resnice s strani «Slovenca» in «Domoljuba» presega vsake meje dostojnosti in človeku se od studa obrača želodec spričo takšnega lopovstva. Fej in stokrat fej! Čitatelje samo opozorimo, da prečitajo dotični naš članek in potem primerjajo napada v «Slovencu» in v «Domoljubu», da bodo sami jasno videli, koliko lopovstva so zmožni klerikalni časopisi.

Izzivanje.

Živalna Marjanca (ki sedi poleg boječega oboževalca): «Izidor, ne smeš biti tako predrzen! Takoj se mi poberi!»

Izidor (začuden): «Kako to, saj se te niti dotaknil nisem!»

Marjanca (jezno): «To je že res, toda lahko bi bil poljubil, ako bi ne bil tak zajec...»

Usmiljena deklica.

Urška je v mestu prvič videla zamorskega dečka ter sočutno vzdihnila: «Ti ubogi fantek, še tako mlad in že tak zamorec!»

Prekosil ga je.

Dva igralca iz cirkusa sta se ponašala s svojimi umetnostmi.

Prvi: «Jaz znam tako naravno posnemati leva, da otroci trepečejo, ako začnem rjoveti.»

Drugi: «To ni nič. Jaz pa znam tako naravno posnemati petelina, da začne sonce vzhajati, ako zakikirikam.»

„Domovina“ je nam prav potrebna

(Piše kmet.)

Kakor sklepamo iz pisanja «Domoljuba», je «Domovina» prav važen in še mnogo važnejši časopis kakor »Domoljub«. S katerim časopisom se je pa ljubljanski škof g. dr. Jeglič že toliko pečal kakor baš z «Domovino». Sam prvi v «Domoljubu», da je začel zadnji čas kupovati «Domovino» in da jo prav vestno bere. Naj jo le še naprej bere vestno, morda bo počasi le prišel do prepričanja, da v marsičem ni prav ravnal, ko so on in njegovi služabniki mešali vero in strogo cerkvene zadeve s politikom.

Mi kmetje, ki beremo «Domovino», smo to že spoznali in prišli do zavednosti našega kmetškega stanu. Seveda, našemu gospodu škofu to ni všeč, zato pa pravi, da «Domovina» laže in zavija. No, jaz pa trdim z mirno vestjo, da to ni res. Če «Domovina» piše, da je ljubljanski škof največji posestnik pri nas, se vendar ni zlagala. Pravično je tudi, da si «Domovina» prizadeva z vso močjo, da bi se del tega velikega posestva razdelil pravično med kmete, ki so morali nekaj ta svet obdelovati kot tlačani. Škof to sam prizna, da je odpravil zemljemerce, ki so hoteli ta svet razdeliti med kmete. Kako more potem g. škof trditi, da govori le resnico! «Domoljub» ni nikdar omenil, da je med poslanci SLS kak-

protestant. Vedno je pisal, da je SLS katoliška stranka. Tudi po svojih shodih klerikalci to vedno povdarjajo. Kdo na deželi si je mogel misliti, da imajo klerikalci protestanta za poslanca.

«Domovina» je to razkrila, zato pa zdaj taka jeza nanjo. In če reče tudi sam g. škof, da je «Domovina» kedaj pisala proti veri, je to laž. Seveda hinavstva, sovraštva, opravljanja, ki se čisto goje pod krinko vere, «Domovina» ni odbravala. Da bi bil «Domoljub» že kar cerkvena ali verska resnica, tega pač nobeden pameten človek ne more verjeti. Dopis, ki ga je napisal g. škof v «Domoljubu» proti «Domovini» kar mrgoli samih zavijan in neresnic. Trditev, da je s tem dopisom govorila cerkev, je po našem mnenju naravnost bogokletna. Ljudje božji, ako se bojite Boga, pomislite na zapoved: «Ne imenuj po nemarnem božjega imena!»

Sploh bi bil g. škof bolje napravil, če bi se ne vtikal v take posvetne zadeve, ki za g. škofa v njegovem visokem položaju niso prav nič primerne ter njegov ugled le umčujejo. S kakimi častmi in kakšnim spoštovanjem so v prejšnjih časih sprejemali škofa, tudi našega sedanjega. Pomisliti bi moral g. škof, da je nadpastir nas vseh, tudi nas, ki beremo «Domovino», a samo v verskih in cerkvenih zadevah, ne pa v posvetnih. V posvetnih, gospodarskih in političnih vprašanjih pa že menda smemo misliti s svojo glavo, ker sami vidimo, kaj se okrog nas dogaja in ker sami najboljše vemo, kje nas čevlji žuli. Zaradi tega, ker jasno vidimo, da so klerikalni poslanci nesreča za Slovenijo, smo še vseeno verni. Če bi pa «Domovina» res kedaj pisala proti veri, bi jo opustili sami brez vsakega svarila. Danes pa vemo, da «Domovina» piše resnico in resnica nikdar ne more škodovati dobri stvari. «Domovina», ki ne pozna hinavskega zavijanja oči, je prav dober in za Slovence koristen list.

Vojni tovariši!

Površno računano, nas je v Sloveniji približno 200.000 mož, ki smo bili v vojni. Kakšna sila, če bi bili vsi organizirani.

Na različnih krajih Slovenije bomo letos odkrili spomenike in plošče padlim bratom. Stvar je zamišljena tako, da bo slavnost odkritja ob enem pokrajinsko zborovanje zveze v tisti daljni in bližnji okolici, ki obkroža kraj odkritja. Po Veliki noči bomo pričeli, in sicer bomo odkrivali in zborovali: 11. aprila v Krki na Dolenskem, 18. aprila v Preserju (Zalostna gora, Notranjsko), 25. aprila v Dobrunjah (Sv. Urh, ljubljanska okolica pod Golovcem), 8. junija v Šmartnem pri Litiji, 4. julija v Trbovljah, 18. julija v Dev. Mar. v Polju, 25. julija na Rečici ob Paki (Savinjska dolina), 12. septembra v Št. Petru v Ljubljani. Vrh tega bodo letos še naslednja odkritja, za katera pa čas še ni določen, in sicer: v Sostrem (zvon), na Bohinjski Beli, v Leskovcu, v Mariboru, v Srednji vasi v Bohinju, v Škofji Loki, v Spodnjem Logatcu in drugod.

Naša podružnica v Kranjski gori se bavi z mislijo, zbrati vse kosti vojnih trpinov, zlasti Rusov, ki leže raztreseni v njenem okolišču, jih prenesti na domače pokopališče in ondi postaviti primeren mavzolej, kakor tudi urediti rusko kapelico izza časa vojne, znano vsem turistom, ki posečajo naš lep Vršič. Pri tej priliki prijazno opominjamo merodajne faktorje, naj ne pozabijo na obljubljeni ureditev ljubljanskega vojaškega pokopališča.

Tovariši, če pa je v Vašem domačem kraju le prevelika gospodarska kriza, odložite odkritje na poznejši čas. Občni zbor in skupno delovanje se določi po temeljitem preudarku in posvetovanju z raznimi podružnicami takoj po Veliki noči.

Prosimo Vas, tovariši, pomagajte našim pohabljenim bratom, sirotam in vdovam, kakor veste in morete, saj čujemo v časopisju njihove obupne klice. Naj se ne ponovi več primer moderne majke Jugovičev beograjske 65letne

Sofije Kostičeve, ki je dala na žrtvenik domovino moža, sedem sinov in lastno zdravje, pa je morala pred kratkim, vržena na cesto od krutega vojnega dobičkarja, zapuščena umirati. Pač znamenje strašne brezsrčne dobe. Zato, tovariši, mrtvim dostojen spomin, živim vojnim žrtvam dostojen kos kruha. To bodi naše geslo!

Tajnike naših podružnic kakor tudi tovariše zaupnike prosimo, naj nam čimprej pošljejo sezname izvoljenih odborov in sezname, koliko mož šteje njihov kraj. Opozarjamo vse podružnice, da so prišli iz Zagreba, po želji mnogih naročeni znaki naše zveze. Dobe se po pismeni naročitvi v Zvezi S. V. na Miklošičevi cesti 7 a. Stanejo z legitimacijami vred 6 Din. Na njih je v težko vojno čelado okovana glava trpina iz vojne, vsa izmučena in izsesana.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

ZA PROSVETLJEVANJE LJUDSTVA.

Virštanj - Grobelno, koncem februarja.

Nedavno sem dobil priporočeno pismo, ki me je zelo iznenadilo. Hitro sem ga odpečatil in na svoje največje začudenje videl podpis idealne gospodične, s katero sva se zadnjič toliko koristnega pogovorila. Pismo je bilo kratke vsebine: vabi me na obisk, ker ima mnogo važnega govoriti z menoj. Takoj drugi dan sem že odpotoval na njeno stanovanje, kjer mi je razkazala svojo bogato knjižnico.

«Gospodična, odkrito Vam povem: nisem mislil, da imate tako dober okus v izbiranju knjig.»

«Gospod, vse te knjige sem se odločila obrniti v korist ljudstvu; hočem ljudem odpreti oči, da bodo spoznali, kako so bili kruto varani od onih, v katere so stavili vse upanje. Od tistega dne, ko sva prvič govorila, nisem imela mira. Začela sem delovati: dobila sem tri poštene deklice, ki sem jih poslala na svoje stroške po vaseh, da nabirajo nove naročnike. S seboj nosijo 'Domovino', da si jo lahko vsak ogleda in spozna, da klerikalni listi le pretiravajo. Jaz vem, da se bo vsak naročil, ako ima le trohico naprednjaštva v sebi. Začela sem tudi pripravljati prostor za uprizorjanje iger, Vem, da bom imela v začetku težkоче, toda ne bojim se jih! Povabila sem Vas, da mi o tej stvari svetujete, kako bi bilo najbolje začeti.»

«Hvala Vam, gospica, za zaupanje. Res težka naloga Vas čaka, toda čim težje je delo, tem večji je užitek po dokončanem delu. Treba se je žrtvovati za narod, ne pa delati za svoj žep. Ljudstvo je dobilo težke rane od SKS; treba jih je ozdraviti. Če pa kateri nočejo sprejeti rešilne roke, potem jih je treba le pomilovati. SKS je sedaj razbita, ni je več. G. Pucelj je zavozil, seveda na škodo svojih volilcev, ki bodo morali plačevati še nadalje visoke davke, ker je novi proračun pod radičevsko-radikalno vlado za 3000 milijonov večji kakor prej kedaj.»

«Resnica je,» je dejala gospodična, «meni se smilijo ti siromaki, akoravno niso usmiljenja vredni, saj so sami silili v nesrečo, zakaj so pa volili tako slepo. Toda še je čas. Ker ni držal poslanec Pucelj obljube in zapustil siromake, zato mora vsak Puceljev pristaš takoj pristopiti k SDS, dokler še ni prepozno. Kdor noče tega storiti, ni več vreden, da se mu pomaga, ker sili v lastno pogubo!»

«Gospodična, prosim Vas, le ne predaleč. Jaz vem, da bodo vsi storili po Vašem prepričanju, toda prej jim je treba odpreti oči in jim dokazati, kam so zašli. Po naših krajih ljudje grozno godrnjavo proti Pucelju; prišli so mu na sled, da je njegova politika slaba. Ne glejmo na svojo korist, ampak delajmo za zmago! Moj nasvet je naslednji: poiščite si okoli sebe nekaj dobrih igralcev, ki ne bodo igrali iz sebičnih namenov. Razložite jim svoj program, zakaj je namenjen čisti dobiček, in po končani igri je treba povedati, koliko je čistega dobička. Najslabše je, če vesta samo blagajnik in predsednik za čisti dobiček. Igralci postanejo tako nevoljni in za-

čnejo sumničiti. V Virštanju imajo igralci veliko veselje do igranja, in to zato, ker vedo vsi za vsak dinar, kam gre. Začnite pa najprej z lahkimi igrami, tako da se bodo igralci-začetniki privadili in udomačili. Pa tudi na razdelitev vlog morate paziti. Tudi Podčetrtek je imel oviro, toda premagal je vse. Ljudstvo pride po dve do tri ure daleč na igro ter navdušeno pozdravlja igralce. Tudi v Pristavi je bilo pri zadnji igri mnogo gledalcev. Gospodična, upam, da Vas bodo pri Vašem delovanju mnoge Vaše drugarice posnemale in ne bo nobena hotela zaostati. Tu je moja roka, gospodična, jaz vam hočem povsod pomagati, z združenimi močmi bo šlo. Daj Bog, da bi se vsa Slovenija spametovala in zapustila svoje tlačitelje...»

«Pomislite, gospod, ubogo ljudstvo ima povsod nastavljene zanjke: ko bosta propadla Radič in Pucelj, pa je še tu dr. Korošec. Za njega agitira vsa duhovščina: s prižnic in v spovednicah. Hujskajo se žene, hujskajo se dekleta. Na Bučah se je članica Marijine družbe izpozabila, toda ni bila izbrisana, ker je naročena na 'Slovenskega Gospodarja'. Organist hodi celo pred pošto ter vpije, naj kmetje pošljejo 'Domovino' nazaj. Župnik kliče s prižnice: 'Ne sprejmite nenarodenega lista.' Pri spovedi se vpraša, na kateri list je naročen, in gorje mu, če je na 'Domovino'. Sedaj pobirajo za zvonove. Kmet kupi zvonove, ki bi morali biti last faranov, toda ako kdo umre, se mora od zvonjelja vseeno župniku plačati. In kmetu se ne odprejo oči, da bi se spoznal, kako je varan. Ljudstvo je že pozabilo, kako je bilo pred par sto leti, ko so morali njegovi predniki tlako delati kloštrom. Vidite, gospod, v tej knjigi so zapisane grozovitosti, katere so uganjali kloštri.»

Pa je potekel čas in jaz sem se moral posloviti. Z veseljem «Na svidenje» sem se ločil od nje, o kateri sem prepričan, da bo s svojim delovanjem mnogo dobrega storila za ljudsko prosveto.

Rodoljub.

JESENIŠKI GLASOVI.

Jesenice, 8. marca.

V predzadnji seji občinskega odbora na Jesenicah se je razmotrivalo tudi vprašanje o škodi in o uporabi občinskih potov, kajti znano je, da mnogo lesa izvozijo z Jesenic razni lesni trgovci. Splošno je bilo mnenje, naj bi se domačini ne obremenili, pač pa naj bi se pritisnilo na tuje trgovce in voznike, kajti naši pošteni občani, naši kmetje in kajzarji v Plavškem Rovtu in pri Svetem Križu so prisiljeni, da prodajo od časa do časa par smrek, da morejo kriti vsaj najpotrebnejše. In ako te smreke zvozijo s svojimi voliči na Jesenice, ali naj jim občina še na ta mali in prepotrebni zaslužek naloži davek, ko itak potrepeljivo nosijo skupno z vsemi vsa občinska bremena?

Samo demagogi, ki operirajo s puhlimi frazami in ne poznajo niti najmanj trpljenja, truda, skrbi in trdega življenja naših Rovtarjev, morejo enačiti naše poštene revne Rovtarje z bogatimi lesnimi trgovci. Za predlog g. Valentina Markeža, člana SLS, naj se obdavi vsi tuji vozniki in trgovci, so glasovali pač demokratje, proti predlogu pa so bili osobito vsi rdeči generali, pa tudi člani SLS, dasi bi bila prokleta dolžnost obeh strank, ki imata župana in podžupana, da že v naprej pripravita vse predloge, o katerih naj bi se sklepalo in ki bi bili občini v korist. Predlog g. Markeža je pogorel. Rovtarji imajo danes vsa razdrapano pota, občina pa kakšnih 6000 Din škode po zaslugi rdečih apostolov in brezbriznih klerikalcev.

Zdavnaj so že za nami volitve v Delavsko zbornico, vendar znanemu dopisniku «Delavca» še vedno ne dado mirno spat. V zadnjem dopisu pretaka krokodilove solze, ker mu je neumljivo, da so se glasovnice pošteno razdelile, in se zaletava v predsednika Bratovske skladnice gosp. dr. Obersnela ter mu pripisuje strankarstvo. Da je obenem proletarsko lopnil tudi po delavcih, ki mislijo malo drugače kakor on, se razume. To

priliko je hudobno porabil, da je nesramno oblatil tudi delavca, ki je občinski odbornik.

G. dopisnik, saj ste izvoljeni v Delavsko zbornico, pokažite tam svoje zmožnosti. Kadar pa hočete blatiti sodelavca javno, se prej pošteno informirajte.

Ob sokolsko stavbišče se zaletava znani klerikalni dopisnik v nedeljskem »Slovincu«. Mi poudarjamo samo to: nismo iskali preprirov, vemo, da so slabosti povsod. Ako želite, da se prične zopet časopisna borba, smo nanjo pripravljeni. Za danes omenjamo, da nam ne more škodovati duševni proizvod stvara, ki išče povsod le svojih koristi in ki se je svoječasno vrnil tudi med Sokole, oziroma naprednjake, ter nam razlagal klerikalizem na tak način, da smo se zgrajali nad njim. Seveda, ko pa je pošel recept Mice Kovačeve in je uvidel, da je pri napredni stvari treba idealov, požrtvovalnosti in značajnosti, jo je lepo pobrisal nazaj med svoje bratce. Čestitamo! Ako vam bo dolgčas, pa se še oglasite!

DELAVSKI GLASNIK

Delavsko pismo

Trbovlje, 9. marca.

Gospod urednik, pridite no enkrat malo pogledat v Trbovlje, da boste videli, kako se pehamo za ubogi vsakdanji kruh, ki ga sicer ima zadosti naša mati — slovenska zemlja, toda ga ne sme dati svojim lastnim sinovom, ker ga ji sproti iz rok iztrga tujec, ki sedi na tej naši ubogi zemlji in ji sesá mozeg.

Kako pa bi tudi tuji bogatin pogrešal tolsto pogačo, ako bi mati domovina dajala svojemu bednemu sinu preveč črnega kruhka! Kako pa bi se vozile dame bogatih, od naše zemljice zrenjenih tujcev, v Gradec, na Dunaj in v Zagreb kupovat drage toalete, ako bi si žena našega ubogega garača-rudarja hotela privoščiti prepotrebno obleko zase in za svojo bedno deco! Od naše uboge zemljice rejeni tujec kraljuje v krasnih vilah in palačah, a sinko te zemljice, ubogi tlačan, se mora potikati po podzemeljskih rovih, in ko ga tujec ne potrebuje, ga vrže na cesto.

Slovenska zemljica svojemu lačnemu otroku ne sme dati kruha, ker visi nad njo bič, spleten iz zlatih jermenov.

ZANIMIVOSTI

Usodna številka 17

Znani čarodej Pappus, ki je živel in umrl med vojno v Parizu, je trdil, da ima vsaka rodbina svojo usodno številko. Iz njegove knjige so bili priobčeni nedavno zelo zanimivi podatki, ki pričajo, da ta trditev ni tako neverjetna. Mnogo je sicer odvisno od primerov, toda tudi pri primerih vidimo čisto gotove zakone, nad katerimi se človek nebote zamislil. Tako n. pr. je znano iz Napoleonovega življenja marsikaj, kar spravi iz ravnoležja še tako treznega in vseh predsodkov prostega človeka. V Napoleonovem življenju je našel Pappus zanimivo številko, ki se je vedno ponavljala.

Napoleonovemu očetu je bilo ime Charles Buonaparte. V tem imenu je torej 17 črk. Materi je bilo ime Letizia Buonaparte — tudi 17 črk. Sin je bil Napoleon Bonaparte — tudi 17 črk. Njegov uradni naslov je bil pred kronanjem domsmrtni konzul, kar dá v francoščini napisano zopet 17 črk. Tudi naslov Napoleon imperator sestoji iz 17 črk. Ime njegovega sina — François Bonaparte — zopet 17 črk. Imena treh Napoleonovih bratov — Louis, Jérôme in Joseph skupaj tvorijo zopet 17 črk.

Napoleonov sin François je bil pozneje vojvoda reichsstadski. Tudi ta naslov je sestavljen iz 17 črk.

Napoleon sam je bil proglašen za kralja leta 1804.; umrl je leta 1821., torej čez 17 let. Umrl

5. marea. Če seštejemo datum njegove smrti in poedine številke iz letnice, dobimo zopet številko 17 (5 + 1 + 8 + 2 + 1 = 17).

Napoleonov vnuk, cesar Louis Napoleon III. (17 črk), je bil rojen l. 1808. (1 + 8 + 0 + 8 = 17), oženil se je leta 1853. (1 + 8 + 2 + 6 = 17). Ko je umrl, je bil star njegov sin 17 let. Tako vidimo, da se vleče številka 17 skozi vse življenje Napoleona in njegove rodbine.

× **Strašna eksplozija sredi Prage.** Te dni dopoldne je nastala v Tišlerjevi ulici v Pragi v sredini mesta strašna eksplozija. Z nekega voza, na katerem je bilo naloženih nekaj zabojev ročnih granat, je padel med vožnjo en zaboj na tla, zaradi česar se je vnela vsa municija. Učinek eksplozije je bil strašen. V ulici kakor tudi po okoliških cestah so razbite vse šipe. Vse trgovine v ulici so razdejane, strehe posameznih hiš odnešene. Nekatere hiše so bile do tretjega nadstropja oškropljene s krvjo. Kakor se je dognalo, sta bili dve osebi mrtvi, 69 ranjenih, od tega 63 lahko, ki so bili oddani v domačo oskrbo, in šest težje, ki so bili prepeljani v bolnico.

× **Rastline kot čuvarice vrtov.** V nekem gospodarskem listu čitamo: Solnčne rože, ki se ponasajo s svojo ogromnostjo po številnih vrtovih, ne služijo samo za njihov okras, temveč so tudi izborna sredstvo proti boleznim na krompirju. Ako je na vrtu ali na polju mnogo plevela in druge nesnage med nasadi, naj se poseje tam ogrščica, ki jih uniči. Konoplja je dobra proti raznovrstnim koprivam. Tako zvani Kastorski fižol se sadi na Angleškem; ima to lastnost, da se ga nobena žival in mrčes ne dotakne in se tako preženejo krti.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Praznoverje.

Oče in sin sta šla z vozom v gozd po drva. Med potjo je zbežal zajec preko ceste haš pred njima. Oče je takoj obrnil konja ter se vrnil domov, a začudenemu sinu je povedal, da pomeni gotovo nesrečo, ako zajec prekriža pot.

Naslednjega dne sta znova napregla, sredi gozdne ceste pa je pritekla čez cesto psu podobna žival, ki je sin ni poznal, zato je hotel konja zopet obrniti proti domu, toda oče, ki je spoznal volka, je sina pomiril, češ, ta žival pomeni srečo. Prišedša v gozd, sta konja izpregla, da se pase, sama pa sta nalagala drva.

Ko je bilo naloženo, je poslal oče sina, naj poišče in privede konja. Sin se je kmalu vrnil z novico: »Oče, sreča žre našega konja!»

Židovski dvoboj.

Žida Izak in Natan sta se sprla ter si navedala dvoboj s sabljami.

Med dvobojem pa je zaklical Natan: »Stoj, Izak, ti ne udarjaš po pravilih!»

Izak: »I, seveda ne po pravilih, pač pa po nosu.»

Dobri nasveti za potovanje.

Ako le mogoče, si poišči na vlaku sedež med dvema debelima ženskama za primer, da se zgodi železniška nesreča.

Ako greš v hotel prenočit, se izdaj za profesorja, ker ti natakariji ne bodo zamerili, ako pozabiš na napitnino.

Ako bo mogoče.

Izak se je pobahal napram Abrahamu, da bo imel za večerjo jerebice.

Abraham: »Oh, to je zame nebeška jed, kakor si jo želim!»

Izak: »Pa pridi k meni, ako ti bo mogoče!» Zvečer je Izak rano zaklenil hišna vrata ter se smejal Abrahamu, ki je razbijal po vratih.

Ko se drugo jutro zopet srečata, se je hudoval Abraham: »Lep prijatelj si ti, ki me povabiš k večerji, a zakleneš vrata!»

Izak: »Saj sem ti vendar rekel, da pridi, ako ti bo mogoče!»

Gluh po potrebi.

Starega skopuha Hlačnika, ki se je delal večkrat gluhega, je nagovoril njegov sosed: »Čuješ, ali bi mi posodil 50 dinarjev?»

Hlačnik nastavi roko za uho: »Kako si rekel? Ne slišim!»

Sosed (glasno): »Ali bi mi posodil 100 dinarjev?»

Hlačnik: »O, ti lump! — Pa si poprej rekel za 50 dinarjev...»

Po smrti je napravil veselje.

Ko so obesili nekega roparja, je bila navzoča tudi njegova priletna mati. Nekomu se je revica smilila, zato je nabral med navzočimi nekaj denarja ter ga izročil materi.

Starka se je ginjena obrnila k mrtvemu sinu na vislicah: »Pa si le dober, moj sinko, ko mi vsaj po smrti delaš veselje!»

Zadolžen zdravnik.

Zdravnik, ki ni posebno slovel po svojem poklicu, je zapustil po smrti ogromno dolgov.

Pri pogrebu je rekel neki šaljivec: »S tem človekom je svet mnogo izgubil.»

Ne boji se gospode.

Kmet, ki je bil klican pred neko državno komisijo, je doma ženi pripovedoval: »No, tem gospodom pa sem povedal, kar jim gre. Rekel sem jim: »Lumpi, potepuhi, oderuliti, lenuhi in še več hudih priimkov, ki so mi prišli na jezik.»

Žena: »Križani Bog, to ni bilo prav, to bo gotovo nesreča za vso našo hišo!»

Mož: »Kaj se tako bedasto razburjaš? Povedal in preklinjal sem tako šele med potjo domov.»

Redkokdaj moli.

Katehet je vprašal dijaka: »Ali molite pred jedjo in po jedi?»

Dijak: »Redkokdaj!»

Katehet: »Zakaj pa ne?»

Dijak: »Ker le redkokdaj jem.»

Lovska resnica.

Lovec, ki ni baje nikoli lagal, je pripovedoval v družbi, da je imel izredno brihtnega psa. Vsak dan je dal psu en dinar, da si je šel k peku po hlebček kruha. Opazoval pa je psa, da si nekoč ves teden ni prinesel domov hlebčka, a v nedeljo ga je zalotil, ko je nesel od mesarja klobaso.

Pes je torej ves teden štedil in stradal za klobaso.

Škileči mesar.

Mesar, ki je močno križem gledal, je hotel zaklati koštruna. Ker pa je bila žival precej divja, je naprosil mimoidočega moža, naj mu ga pomaga držati.

Skupno sta ujela ovna in škileči mesar je rekel pomagaču, naj krepko drži za ušesi, da bo koštruna z udarcem sekire po glavi najprej omotil.

Pomagač je ubogal, a ko je pogledal mesarja, ki je držal zamahnjeno sekuro nad glavo, se mu je zdelo, da gleda ravno nanj, zato se je prestrašil in naglo vprašal mesarja: »Prijatelj, ali boš udaril, kamor gledaš ali kamor misliš udariti?»

Mesar: »Kamor gledam!»

Pomagač: »Ako je tako, potem pa si koštruna kar sam drži!»

Odslovljen priliznik.

Osladni priliznik gospodični: »Gospodična, vi sijete v taki lepoti, da pred vami vse izgine.»

Gospodična: »O, prosim vas, izginite še vi!»

Zvit Madžar.

Madžar si je ogledoval Dunaj ter iz dolgega časa štel golobe na strehah. Pristopil je k njemu dunajski potepuh ter ga nahrulil: »Ali ne veste, da je prepovedano šteti golobe? Za vsakega preštetega goloba je treba plačati eno krono. Koliko ste jih našteali?»

Prestrašeni Madžar je priznal, da jih je naštel 30, izvlekel denarnico ter plačal 30 kron.

Ko je potepuh z denarjem odšel, si je zvit Madžar mislil: »Neumni Dunajčan, ali sem te opeharil! Naštel sem bil 50 golobov.»

Znake starosti na obrazu in plešasto glavo

boste preprečili najenostavneje in najudobneje z obraza s pomočjo dveh preizkušenih, zanesljivih in skozi dolga leta priljubljenih preparatov: I. Fellerjeva prava kavkaška Elsa pomada za obraz in kožo, čuva mladost in lepoto ter je naj-

močnejšega delovanja zoper pege, sojedce, nečisto polt, rdeče in hrapave roke. Z redovito masažo se odpravijo tudi gube, krhke lase napravi mehke in voljne. II. Fellerjeva močna pomada za lase odstranjuje prhljaj, preprečuje izpadanje las in prerano osivelost. Cena obeh pomad je enaka. Za poizkus 2 lončka ene vrste ali po en lonček obeh vrst Elsa pomad obenem z

zavojnino in poštnino za Din 38, velja samo proti naprej poslanemu denarju, ker je po povzetju poštnina za 10 Din višja. Naročila nasloviti: lekarnarju Eugen V. Fellerju v Stubici Doljni, Elsatrg 360, Hrvatska.

Posamezne steklenice Elsa-fluida se dobe v lekarnah in sorodnih trgovinah ob znižanih cenah po 9 Din.

Listnica uredništva

K. M. Vaši prispevki so nam bili vedno dobrodošli. Vemo, da so jih povsod radi čitali. Žal, da smo zaradi pritožb morali zadnjič nekaj oseb črtati. Prosimo torej manj osebnosti. Zbrano gradivo pošljite; bomo vse uporabili. Poročajte nam tudi o dnevnih dogodkih, o smrtnih primerih, nesrečah in tako naprej.

Sobena vas. O stvari povprašajte za pojasnilo kakšnega naprednega izobraženca. Ker nam je ozadje zadeve neznano, Vam ne moremo svetovati.

Košena pri Slivnici. Prosimo, da nam poročate o domačih dogodkih.

Šmarje pri Jelšah. Pride, v kolikor ni proti tiskovnemu zakonu.

Zvab pri Ormožu. Po novem tiskovnem zakonu nedopustno.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Na prošnjo izjavljamo, da g. Franc Canjkar iz Pršetincev ni pisec dopisa pod gornjim naslovom v 7. številki «Domovine».

MALI OGLASI

Kovaškega učenca

14 do 16 let starega, močnega, zdravega, poštenih kmetijskih staršev, sprejemem takoj. — Anton Puš. Podkovski in vozni kovač, vas Breg, Št. Vid pri Stični (Dolenjsko). 27

Prodajam komplet lep čebeljak

17 obljudenimi modernimi panji «Žnidaršič». — Pojasnila daje F. Košutnik, Dramlje. 32

Prvovrstno naravno vino

lastnega pridelka, pa tudi sortirana graščinska vina iz ptujskega okraja se dobe pri g. Stojnscheggu v Rogaški Slatini pod jako ugodnimi pogoji. 31

Zastopnika

Iščemo v vsakem kraju. Pripravno za vsakogar. Potreben kapital 100 Din. Lep zaslužek. Ponudbe pod «Postranski zaslužek» na «Propaganda», rekl. družba z o. z., Ljubljana, Selenburgova ulica 7/II. 20

Priporočajte in širite „DOMOVINO“!

Popolnoma zastoni

dobite **lepi dar v blagu** vrednosti od 10 do 100 Din, katerega si lahko sami izberete, ako kupite za primerno svoto raznega

manufakturnega blaga

v trgovini

Antona Savnika v Škofji Loki.

Ima veliko zalogo in krasno izbere vsakovrstnega blaga, ter istega prodaja po čudovito nizki ceni. — Oglejte si zalogo in prepričali se boste! 34

J. STJEPUŠIN SISAČ

priporoča 9

boljše tamburice, strune, partiture, sole in ostale potrebščine za vsa glasbila

Odlikovan na pariški izložbi

Cenikl franko

Kar je že dedom in roditeljem pomagalo, to bo pomagalo tudi Vam! Elsa fluid, da, samo «Elsafluid»! To že skozi 27 let priljubljeno domače sredstvo s svojo mnogokratno uporabo odznotraj in odzunaj kot ublažitelj bolečin! Umivanje in drgnjenje z Elsafluidom krepi in jača Vaše telo, stori Vas zmožne kljubovati prehlajenju in Vam pripravlja užitek. En sam poizkus

je izpreobrnil mnoge, ki niso hoteli verovati in jih privedel, da iz hvaležnosti še dalje priporočajo Fellerjev «Elsafluid». Tudi Vi boste storili isto, ako naročite za poizkus 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici za 63 Din ali da Vam pride še ceneje: 12 dvojnatih ali 4 velike specialne steklenice za 99 Din pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

! Gozdni delavci, sekači, !

k. žele v prihodnji seziji posek in spravilo večje množine smrekovega lesa, enako bukovega, naj se obrnejo na tozadevna pojasnila na upravo družbe „JEZERŠKO“, Kokra. — Istotam se sprejmejo pridni in zanesljivi hlapci ter gaterist za polno;armenik. 29

Gospodinje, šivilje, obrtniki!

Do sedaj neprekosljivi

šivalni
stroji

z 10 letnim
jamstvom

se dobe v najmodernejših opre mah za rodbino, šivilje, krojače in čevliarje pri tvrdki

Iv. Auerhammer 28

Ljubljana, Kolodvorska ulica 3.

Prodaja se tudi na obroke.

Št. 107/26

VABILO

na 41. redni občni zbor Posojilnice v Črnomlju

registrovane zadruge z neomejeno zavezo

ki se vrši

v n^o deljo, 21. marca t. l., ob 14. uri v združni pisarni

s sledečim dnevnim redom:

- 1.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 33
- 2.) Poročilo načelnstva.
- 3.) Poročilo nadzorstva o rač. za ljučku za l. 1925., odobritev istega ter razdelitev čistega dobička.
- 4.) Predlogi in nasveti.

Glasom § 19. društvenih pravil leži računski zaključek, predlogi in poročilo nadzorstva članom zadruge v združni pisarni med uradnimi urami skozi osem dni na vpogled.

Ako ne ha občni zbor sklepčen, se glasom § 33. društvenih pravil vrši čez pol ure drugi občni zbor na istem kraju in z istim dnevnim redom ter bo sklepal ne oziraje se na število zastopanih glasov.

Črnomelj, dne 5. marca 1926.

Posojilnica v Črnomlju

registrovana zadruge z neomejeno zavezo.
Karel Müller s. r. Alojzij Fabjan s. r.

Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic v LJUBLJANI

izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

!▲▲! Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun !▲▲!
proti najugodnejši obrestni meri. Nakup in prodaja
valut in deviz. Daje vsakovrstne kredite in predume. !▲▲!

14